

Gå in i din kammare sid 2

Kyrkpressen

P2B

Torsdag 26.5.2011 • nr 21 • Lösnummer 1,10 €

John Sandberg

När Leo Komarov och VM-pokalen anlände till Nykarleby gick allt lugn och sansat till. Tusentals glada hockeyvänner samlades på torget.

Spela schysst, fira schysst

sid 4 & 6

Vilsen i hemlandet sid 3

Kurder fick kyrkoasyl i Kristinestad

sid 7

Föstaar Gud grundspråttji? sid 14

Chips och korv i Bobs garage

sid 20

Keth Sainio

”Jag vill hjälpa andra.”

- 72-årig nybakad teologie magister.
- Har varit missionär i Afrika i trettio år. Kan tio språk.
- Bor i Pargas, sköter om ett hus från 1700-talet.

Christa Mickelsson

När Keth Sainio återvände till Finland efter trettio år som missionär i Afrika visste hon inte vad hon skulle göra av sig själv.

Efter ett halvt liv under den afrikanska himlen återvände Keth Sainio till hemlandet Finland. Det är snart femton år sedan, men minnena av hemkomsten är starka.

– Jag hade svårt att hitta min plats och det var mycket som var tufft att acceptera, berättar hon över en blygsam portion lunchsalad.

Välfärden, slöseriet och det komplicerade livet hörde till det hon hade svårast med.

– I Finland ska man alltid gå omkring och vara rädd för något. I det Afrika jag känner tar människor dagen som den kommer och litat på att allt är i Guds händer.

Att vi människor skulle behöva vara rädda för något tror hon inte.

– Människor föds och dör både i Finland och Afrika. Men i Afrika blev jag beroende av Gud på ett annat sätt. Egentligen behöver vi honom lika mycket här i Finland, men här är det lättare att glömma bort honom.

Namibia väntade

Keth Sainio var 27 år när hon 1966 sändes ut till Namibia av Finska Missions-sällskapet (FMS). Hon var utbildad sjuksköterska och barnmorska och hade via österbottniska studiekamrater bekantat sig med FMS och missionskyrkan som redan då fanns på Observatoriegatan i Helsingfors.

– Jag fick ett kall. Jag hade redan ett år tidigare frågat om FMS behövde en sjuksköterska. Då fick jag ett nekande svar men nu fanns ett behov och jag fick åka iväg.

Hon togs emot med öppna armar från första början.

– Jag bemöttes av värme och gästfrihet redan på flygplanet och så fortsatte det. I Namibia var jag aldrig ensam.

Med 800 kilometer till närmaste stad och telefon var kontakten till Finland sparsam. Det kom att ta över fyra år innan hon besökte Finland för första gången.

– Då åkte man ut för att vara, inte för att komma, säger Keth Sainio och reflekterar över hur missionen ändrat form sedan den tiden.

Christa Mickelsson

Keth Sainio återvände för femton år sedan till Åboland efter tre decennier i Afrika. I tio års tid har hon studerat teologi i Åbo och utexamineras som magister i slutet av maj.

Varför vara rädd?

Språk på språk

Sammanlagt blev det fjorton år i Namibia och nio år i Senegal.

– När jag kom hem från Senegal hade jag tänkt stanna i Finland, men ganska snabbt började det bränna under fötterna och jag fick åka till Angola för ännu en femårsperiod.

Efter någon månads språkstudier i varje land kastade hon sig in i det allomfattande arbetet. Hon har lärt sig engelska, afrikaans, franska, fyra stamspråk och lite portugisiska.

– Jag tycks ha lätt för språk. Det är som om det fanns lådor i min hjärna där jag placerar språken och när jag behöver använda ett öppnar jag bara rätt låda. Dessutom blir det enklare när man lär känna sig själv och förstår hur man själv lär sig språk. Det är lite olika för alla.

Moses Abraham Keth
Oräkneliga upplevelser och vänskaper bär hon

med sig. I förlossningssalarna kom hon kvinnorna nära och många var de afrikanska barn som fick namnet Keth.

– En gång föddes till och med en pojke som fick namnet Moses Abraham Keth, berättar hon och ler vid minnet.

Arbetet pågick från morgon till kväll och för det mesta också på lördag och söndag.

– Afrikanerna tänkte sig att jag kunde allt och kom för att få hjälp med alla tänkbara problem.

Ibland efter söndagsgudstjänsten brukade hon be till Gud att ingen skulle besöka henne, så att hon skulle få vila lite.

– Men nästan alltid kom det någon. Då var det bara att konstatera att ”Jaha Jesus, du ser ut så här i dag”.

De enda riktiga viloperioderna Keth Sainio fick var när hon blev sjuk.

– En gång låg jag sex veckor på sjukhus för gulsot. Det var en välbehövlig vila och ett exempel på att

sjukdomar också kan vara till välsignelse ibland.

Tillbaka i Pargas

Efter femton år i Finland har Keth Sainio återanpassat sig till det finska samhället. Ett led i anpassningsprocessen var de magistersstudier i teologi som hon precis har avslutat.

– Om jag var tjugo år yngre skulle jag överväga att låta prästviga mig. Nu är jag för gammal.

Även om långt ifrån alla som studerar teologi vid Åbo Akademi är unga var det många som blev förvånade när hon steg in i föreläsningssalarna.

– Första gången var det nog många som frågade sig vad det var för en mumie som steg in. Men andra gången hälsade folk glatt och tredje gången var jag som en av dem.

De yngre studerandena hjälpte henne med datoranvändningen.

– Det har varit ganska svårt för mig. Innan jag skaffade en egen dator satt

jag i biblioteket och där fanns alltid någon vänlig människa som kunde hjälpa när jag frågade.

Hon trivdes med studierna och stämningen vid akademien men önskar att de som utbildar sig till präster fick mera kött på benen.

”
En gång låg jag sex veckor på sjukhus för gulsot. Det var en välbehövlig vila.

– De borde få mera undervisning i de uppgifter som prästerna verkligen har hand om, till exempel predikokost.

Under studieåren har hennes gudstro växt.

– Det var många som sa att man förlorar tron när man börjar studera teologi

men så har det inte varit för mig. Snarare tvärtom, förklarar hon.

Ett vanligt liv

På frågan vad Keth Sainio har för planer för framtiden säger hon att hon ska leva ett vanligt liv. Ett stort egnahemshus med trädgård i Pargas upptar en del av hennes tid.

– Det är lite som ett museum. Men jag lät installera toalett och tvättutrymmen och förnyade köket innan jag flyttade in.

Förutom två stora pudlar som kräver sitt och en rad andra engagemang lagar hon varje dag mat åt en 90-årig kvinna som kommer på besök.

– I de sociala uppgifterna har jag hittat min plats.

Om det är något hon önskar hon kunde ändra på i Finland är det människors omsorg om varandra.

– Det finns så många ensamma människor som bara behöver lite mänsklig kontakt. Det handlar egentligen inte så mycket om pengar.

Oönskad ketchupeffekt kräver motbudskap

May Wikström

Skräpberget efter gulfesten i Helsingfors centrum lär ska ha varit värre för stadens renhållningsarbetare än förödelelsen efter förstamajfirandet.

Likväl gick det att städa bort och förlåtas ganska snabbt.

Men det finns annat som är svårare att skura bort – samtidigt som det är viktigt att ta itu med det snabbt och metodiskt.

Vem får fira? Finländare med annan etnisk bakgrund? Rikssvenskar? Finlandssvenskar? Vem är hurrin som ska ha på käften?

Den obehagliga hurrifrågan blev hängande i luften efter festen över hockeyguld, och de officiella avståndstagandena lyckas kanske ta udden av det värsta, men inte allt.

Det har skett en otäck utveckling i den allmänna opinionen, en strukturell och konsekvent sådan. Det är skäl att foga in pusselbiten om de språkfientliga inslagen i firandet. Den utvecklingen måste tas itu med innan följande bit läggs till, den måste bromsas nu.

Vi är många som inte vet om vi är önskade i dagens Finland.

Vi är många som är rädda för att våra barn ska tala sitt modersmål för högt på fel ställen.

Den svenska stormaktstiden är förbi, kvar finns bara vanliga människor som går på jobb, byter ett par ord med grannarna, fyller i skattedeklarationer och tvättmaskiner med möda och behag.

Vi är knappa trehundra tusen och vi undrar om vi fortfarande ryms med i den vardag vi trodde var vår. Förmätet trodde vi att

Jan Lindström

hockeylaget som vann över vår favoritmotståndare Sverige också var vårt och segersötman följaktligen också, ja, vår.

Övertramp sker överallt. I det här fallet är det inte de som känns värst. Värre än att bli förnekad är att bli förtigen. Och det är detta som är sorgen. Ur den berömda ketchupflaskankom sådant som bubblat och jäst i tysthet, i stället för att konsekvent och med klar stämma ha ogiltigförklarats i dagens Finland. Det handlar om en lång räckvidd händelser, som kulminerar denna svarta vår. Varför var det ingen som sa:

Det är inte okej att bjuda på gratis bussresor till huvudstan för att skriva hatbudskap om svenskan och svensktalande.

Det är inte okej att i valkampanjer och politisk propaganda trixa med subtila och solkiga budskap om språkets och språkhat.

Det är inte okej att i eftermiddagsmetro uppmana två finlandssvenska damer att flytta utomlands eller hålla käften.

Det är inte okej att skriva hatbrev till ministrar för att deras modersmål är svenska.

Det är inte okej – inte alls okej – att säga att hurrina ska ha på käften. Tycker man så, så är det dags att säga det nu. Hög tid. Och "man" är inte den som har smockan hängande över sig.

Det budskapet borde gå ut i varenda myndighetsstrut, konsekvent och stadigt. Det gäller också den formellt tvåspråkiga evangelisk-lutherska kyrkan i vårt land. Kyrkan har under det senaste halvåret gjort ett samhällstillvänt drag med olika program för social jämställdhet, barn och unga. Häromveckan framförde ärkebiskopen samma hälsning till regerings-

bildarna under rubriken "Mot ett mera jämlikt och helt Finland".

Innefattar inte det också språket och språken? Var är kyrkans språkprogram? Vad signalerar rikskyrkan utåt när det gäller svenskan i Finland? I sin famn håller den ett helt stift fullt av svensktalande församlingsbor.

Vid biskopsmötets presskonferens i Helsingfors i våras meddelades journalisterna strax innan det hela började att frågorna endast besvaras på finska.

En praktisk fråga, visst, men allt kan ju skötas på många olika sätt. Hur man än ser det var det också en slags signal.

Nu lever vi i en tid när signaler är livsviktiga och när det gäller att tänka över vilka tysta budskap som levereras, hur det sägs och vilka sanningar de befäster.

Vilken är kyrkans signal?

Inkast

Patrick Wingren

är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad

Världen och världen bortom

Ekonomi är ett hett samtalsämne i just nu. Hushåll brottas med valet mellan fast ränta eller fritt surfande på räntevågen. Att nationen ska stå och falla med sina egna pengar blev sannfinländsk slagkraft i riksdagsvalet. Företagsledare lyfter våldsamma bonussummor med ena handen samtidigt som de med ett stadigt grepp om skovelv i den andra skyfflar ut produktion till billigare länder, låser dörrar till nationella verkstäder, fabriker och lokal överlevnad.

Kommunala nämndemän skummar igenom beredningar för att så fort som möjligt landa vid balansräkningen. Vi avgränsar vår handel till ett av två stora snabbköp för att belönas med lojalitetspoäng och skenbart spara ju mer vi köper. Dokusåpor där den vanliga människan – du och jag – behöver expert hjälp för att vi ska lära oss att inte köpa på kredit utan betala med reda pengar snurrar i TV-rutan varje vecka.

Varför är då pengar så viktiga för oss alla? Det enklaste svaret är att vi inte klarar oss utan dem, men det är inte hela sanningen. Vår materiella egendom bekräftar oss i vår sociala omgivning. Vår vardagsgärning – det vi lägger merparten av vår tid på – ger oss någonting tillbaka som vi själva kan rå om, omsätta, och märka ut vårt revir med.

Det monetära systemet är både genialt och förrädiskt. Vare sig vi föder upp höns, spelar fotboll på heltid eller skriver kolumner som den här så ges belöning i samma form. Plötsligt står vi alla i skenbar relation till varandra, med en gemensam nämnare som enkelt placerar oss på värdestegen.

När ekonomisk rationalitet vill bilda bas för mina värderingar brukar jag försöka se förbi det vi själva konstruerat. Det naturliga är någonting helt annat, och sällan så tydligt som just nu. Det är så vansinnigt vackert att allt växer och blommar när värmen kommer, bara för att falla till marken och täckas av snö mindre än ett halvt år senare. Ett oerhört slöseri med resurser, produktion som inte lönar sig på våra breddgrader, är efter år. Sådan är den rika värld vi lever i.

Klipppet

Efter att Sannfinländarna i allmänhet och Jussi Halla-aho i synnerhet flyttat positionerna utåt i attityderna till främlingar har det blivit allt mer eller mindre legitimt med ett beteende som varit helt otänkbart för bara några år sedan.

(...) Varje "vi" skapar ett nytt "ni" och "de", och i den atmosfär som vuxit fram de senaste åren har den gränsdragningen blivit allt mer obehaglig.

Låt oss så snabbt som möjligt återgå till en normal sinnesstämning efter denna segeryra.

Och samtidigt vara vaksamma inför nationalismens avarter.

Henrik Othman på ledarplats i Österbottens tidning 18.5

Det högst förställda hatet mot bin Ladin och allt det han representerar gör att ett helt rättvisesystem slås ut på ett ögonblick. Humanismens grundsatser är plötsligt glömda. Självklara moraliskt-etiska sanningar smulas sönder i detta paradigmskifte – och protesterna är påfallande lama. Den som hävdar andra ideal utdöms som naiv.

Accepterar man att rätt våld alltid bemöts med samma mynt måste lagar skrivas om och demokratins regler omformuleras. Och den enskilda människan blir alltmera skyddslös i ett samhälle där den starke ständigt anser sig ha rätt och följaktligen ser sig som "det godas" försvarare. Då betraktas till slut varje kritisk markering som "ondska".

Gustaf Widén i krönika i Åland 21.5

Församlingarna behöver en mer kreativ, mindre statisk syn på ledarskap. Det måste vara möjligt att dela ledarskapet mellan en präst och en diakon, där var och en gör det den är bäst på. Detta är också ett sätt att coacha hela diakonyrket fram till en mer framskjutet position i kyrkan. En arbetsledande befattning skulle ge diakonerna en plattform att formulera sig med större tyngd. Och viktigast av allt – mer inflytande över hur det diakonala arbetet bedrivs och präglar hela arbetslaget.

(...) Diakonen är ingen epaversion av en präst utan bäst på sitt område. Ett område som är viktigt i kyrkan och med all sannolikhet växer i betydelse i framtiden.

Brita Häll på ledarplats i Kyrkans Tidning 19.5

Även om man har tio miljoner säckar ris kan man inte äta sig mer än mätt.

Japanskt ordspråk

Begär gör människans liv fattigt, ty denna världs överflöd gör henne inte rik.

Kinesiskt ordspråk

INSÄNDARE Adress: Kyrkpressen/opinion, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors, eller redaktionen@kyrkpressen.fi, eller per fax (09) 278 4138. Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 2000 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

SLUTFÖRSÄLJNING

1-17.6.2011

i Fontana Medias bokhandel

Mannerheimvägen 16 A 9 i Helsingfors!

FYNDBORD
5 böcker för 10 €

50 %
på utgående
sortiment

CD
3 för 10 €

Brett urval av:
fakta, barnböcker,
andligt, musik, hobby ...

**Vi tackar alla kunder för
gott samarbete under
ett halvt sekel!**

Öppettider
må 10-17.30
ti-fr 10-16.30
(torsdag 2.6 stängt)

 fontana
M • E • D • I • A

Mannerheimvägen 16 A 9 tfn (09) 612 615 30
00100 Helsingfors fax (09) 612 615 55
www.fontanamedia.fi bokhandel@fontanamedia.fi

Kyrkpressen

tfn (09) 612 615 49 • redaktionen@kyrkpressen.fi

Chefredaktör och ansv. utgivare

May Wikström
tfn (09) 612 615 33, 040 153 0313
chefred@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors

Mannerheimvägen 16 A 9
00100 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138
e-post redaktionen@kyrkpressen.fi
Bank Sampo 800012-00105840

Redaktion i Österbotten

Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer

(e-post namn@kyrkpressen.fi)

Rolf af Hällström,
tfn (09) 612 615 53
Christa Mickelsson,
tfn (09) 612 615 57
Johan Sandberg (Österbotten),
gsm 050 585 6460
Sofia Torvalds, tfn (09) 612 615 54
Marina Wiik, tfn (09) 612 615 52
Nina Österholm, tfn (09) 612 615 51

Webbredaktör

webred@kyrkpressen.fi

Layout

Jaagon Ab, tfn (09) 44 84 86
Vanda 2011

Utges av Fontana Media Ab

Tryckt hos KSF Media Ab,
Vanda 2011

Annonsinfo Annonsredaktör Marianne Tanttinen, tfn (09) 612 615 50, annons@kyrkpressen.fi. Pris 2,05 €/spmm (sv 1,65 €/spmm). Radannonser 4,50 €/rad inkl. moms. Familjeannonser 1 €/spmm inkl. moms. Moms 22 % tillkommer på övriga priser. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdag och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Se mediekortet på www.kyrkpressen.fi för mera detaljer.

Annonsförsäljning (e-post namn@kyrkpressen.fi)

Tom Kytöpuuro, gsm 041 447 5725
Björn Sten, gsm 0400 012 390
Leif Westerling, gsm 050 329 4444, fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand, tfn (06) 347 0608, gsm 0500 924 528, fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar tfn (09) 612 615 50, fax (09) 278 4138, prenumeration@kyrkpressen.fi. Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss. Prenumerationspriser Finland & Norden 58,50 € (halvår 35 €). Utlandet 71,50 €.

+50.000 besökare!

SOMMARMARKNAD

i Kristinestad 15-17 juli

MIKAELIMARKNAD 30.9-1.10

Välkommen med i vimlet!

Kristinestads näringslivscentral Ab • 040 124 6 124

”Var blev
min Kp?!”

Meddela din sommaradress
och du får Kyrkpressen direkt till
ditt sommarparadis.
Skicka epost på adressen
prenumeration@kyrkpressen.fi
eller ring (09) 612 615 50.

kp

Hockeyledningen borde ha lagt korken på

Johan Sandberg

- Hade jag varit ordförande eller tränare hade jag sagt att vi delar på en flaska champagne om vi vinner. Vi skålar och lägger korken på så länge vi representerar Finland.

Svenska Yles sportkommentator Kaj Kunnas är besviken över den vändning som firandet av det efterlängta VM-guld tog.

- Det är synd att en del spelare söp skallen av sig och att rasisterna använde hockeylaget som ett verktyg, säger han. Därför var det bra att Mikko Koivu tog avstånd från rasismen.

Kaj Kunnas förstod vartåt firandet barkade av redan i omklädningsrummet efter guldet.

- En del drack vatten och skötte sig klockrent medan andra drog fem öl på första halvtimmen efter matchen. De killarna kommer

knappast ihåg hur bra det kändes att vinna VM-guld. Det fanns tre eller fyra svarta får i laget.

Idolerna måste sköta sig

Han ser det som speciellt viktigt att just hockeyidolerna sköter sig. Ju större idol, desto större dragningskraft.

- Det är svårt att säga om det allmänna drickandet hade minskat om alla spelare skött sig, säger Kunnas. Men det här gjorde nog inte saken bättre. Det är ett dråpslag mot alla kampanjer och satsningar på att förbättra våra alkoholvanor.

- Min största kritik är att laget inte kunde låta korken vara på flaskan ett dygn. Det var ju det som det handlade om. Jag har aldrig förstått att man skulle vara gladare om man är på fyllan. Glädje kan man visa lika bra när man är nykter, om inte bättre, för då kan man vara närvarande på ett annat sätt.

Att hockeyspelarna vill skåla och till och med ta sig en fylla ibland har Kunnas förståelse för.

- Men gör det på som-

När Leo Komarov och VM-pokalen kom till Nykarleby i söndags fanns tusenstals hockeyvänner på plats.

marstugan när tevekamerona är släckta.

Alla skräddade på riktigt

Kunnas är glad över att ishockeyförbundet bett om ursäkt för övertrampen.

- Men tyvärr har skadan redan skett. Jag hoppas att diskussionerna som nu förs gör att vi lär oss att sköta det snyggare nästa gång vi vinner. Alla gör vi misstag, så jag vill inte kasta sten. Men nu har segern och laginsatsen där killarna jobbat tillsammans, stött och hjälpt varandra, överskuggats.

Tror du vi lärt oss något om Finland vinner igen nästa år?

- Jag tror folk är skrädda och att ursäkterna inte är spel för galleriet. Ishockeyförbundet diskuterar varför vi lät det ske. Framför allt för att en fin seger förbyttes i att folk börjar undra hur bra det var att Finland vann. Så pass bra känner jag också Pasi Nurminen att han inte är stolt då han ser sig själv ramla nerför trapporna och vet att hans familj, släkt och vänner också ser det. Han ångrar sig nog.

När det gäller finländarna i allmänhet tror Kunnas ändå att problemen till en del kommer att upprepas.

- Varken politiker, idrottare eller journalister kan

styra enskilda individer. Nu lever vi i ett Finland där rasism är mycket mer rumsrent än tidigare, rasismen har till och med kommit in i riksdagsborgen. Folket följer sina förebilder.

Kan man som finlands-svensk glädjas över hockeyguldet?

- Absolut. Det skulle inte bli stopp för rasistiska och anti-finlandssvenska vindar om vi tog avstånd från hockeylandslaget. Tvärtom tror jag det är bättre att om vi klarar av att än en gång vända andra kinden till och säga att det här har vi glömt

- och stå upp bakom landslaget.

Men Kunnas ser också positiva effekter av segern.

- Vi finländare firar alltför lite, alltför sällan är vi glada och tycker att det här gjorde vi tillsammans. Jag hoppas att hockeyguldet och Mikael Granlunds ena mål får varje finländare oavsett kön, längd, bredd, hudfärg, språk och yrke att i sitt eget liv hämta kraft av vad hockeylaget gjort. De gjorde det trots allt tillsammans genom att hjälpa och stöda varandra och bygga upp något stort.

Hockeylandslaget borde ha låtit korken vara på flaskan i ett dygn, säger Yles sportredaktör Kaj Kunnas.

”Vi drack och hade roligt”

Johan Sandberg

Det var fest i Nykarleby när Leo Komarov mötte tusentals hockeyfans i sin hemstad på söndag. Varken fyllor eller rasistiska gliringar förekom.

- Leo är en produkt av MuK (Munsala Ishockeyklubb). Han visar för juniorerna att det är möjligt att gå vidare som Leo gjort, sa Nykarlebys stadsdirektör Gösta Willman när han inledde söndagens presskonferens.

Komarov har gått från rinken i Hirvlax till Dynamo Moskva och VM-guld i ishockey. Nästa mål är mästerskapet i KHL och därefter NHL.

- Det är alltid roligt att

komma hem till Nykarleby och träffa familjen och polarna. Här får man vara i fred och ingen bryr sig om vad man håller på med eller hur man är klädd, säger Komarov.

För vissa blev det för mycket öl

Om finalen säger Komarov att de hade koll på läget hela tiden.

- Vid 3-1 började vi tro på vår möjligheter. Vi spelade matchen till slut och så firade vi.

Fanns det ingen som satte stopp på drickandet?

- Vinner man något stort så brukar det bli fest. Det är en sån glädje. Landslaget var sju veckor tillsammans och hade roligt. När det är över går man på några öl. För vissa blev det för

många. Jag ser inget problem i det.

- Vi visste nog vilket mottagande som väntade oss hemma. Men vi drack och hade roligt.

Att speakern Aku Hirviniemi under segerfesten på Salutorget i Helsingfors talade om att slå svenskar på käften fäster Komarov inte så stor vikt vid. Inte heller vid att Hirviniemi frågade Komarov om han har en finländsk skattebok.

- Jag hörde inte vad han frågade. Jag hörde det senare men jag tar det inte så hårt. Jag känner honom från förr och har inget emot honom.

Halva Nykarleby på plats

Tidigare i veckan sa Komarov till Kyrkpressen att

han inte har någon personlig erfarenhet av rasism och att han inte fått gliringar om sin bakgrund. Sen drog Komarov streck för den typen av frågor och påpekade att vi vunnit VM-guld och att vi ska glömma allt annat.

- Det är en stor sak för Finland och jag tror alla gläds över det.

Och det gjorde Nykarleby. Uppskattningsvis mellan tre- och fyratusen hockeyvänner hade mött upp. Det är en folkmängd som motsvarar halva Nykarleby, även om festen lockat många från närområdet.

Sommaren kommer Komarov att tillbringa växelvis i Nykarleby och i Lahden. I juli återvänder han till Moskva för att inleda träningen inför nästa säsong.

Hotfullt - eller glatt?

Den första finländska flagga jag såg efter VM-matchen

kom Kyrkpressens praktikanter med till redaktionen. De var förberedda på kvällens fest på Salutorget. På eftermiddagen gick jag mot strömmen till järnvägsstationen medan folkhavet rörde sig mot Salutorget. Jag upplevde stämningen som hotfull. Många av dem jag mötte såg inte alls glada ut. Jag hade en känsla av att det här inte blir någon trevlig fest.

Nu var jag inte på plats så jag vet inte hur det blev. Jag tror att många som var där upplevde en verklig glädjefest och inte ens lade märke till de rapporterade klavertrampen. Kanske vi inom massmedi-

erna gjorde en större sak av rasismen och fylleriet än vad det i verkligheten var?

När jag tog taxi till flyget på fredagseftermiddagen satt en mörkhyad man bakom ratten. Jag frågade honom om han kände sig hotad efter VM-guldet.

- Nej, inte alls, svarade han och berättade att han körde ett extra pass eftersom det var så mycket folk i farten. Arbetsturen varade till klockan tio på tisdagsmorgonen.

- Jag upplevde rasismen som mycket mera påtaglig för aderton år sedan då jag kom till Finland, mitt under lågkonjunkturen.

Johan Sandberg är Kyrkpressens Österbottenredaktör

Linnea Ekstrand

Janne och Jessica till Borgå stift

Borgå stift fick två nya präster i söndags när **Jessica Bergström** och **Janne Heikkilä** prästvigdes i Borgå domkyrka. Bergström förordnas till församlingspastor i Korsholms svenska församling och Heikkilä förordnas till tf kaplan i Houtskärs kapellförsamling. (NÖ)

Kyrkoasyl i Kristinestad

Kyrkan letar kryphål för kurdfamilj

Nina Österholm

Efter två år i Sydösterbotten avvisas en kurdisk familj på sex personer från Finland. Kyrkoasylen ger dem en månads tidsfrist på avvisningen.

Församlingens vaktmästarbostad har blivit hem för den kurdiska barnfamilj som ansökte om kyrkoasyl i Lappfjärd-Kristinestads församling förra veckan.

– De kontaktade oss genom sina finländska vänner. En halv timme efter att familjen anlant till församlingen var också polisen på plats. Vi bjöd dem in på kaffe tillsammans med familjen, berättar **Johan Eklöf**, kaplan i Lappfjärd-Kristinestads församling.

Kaffestunden resulterade i ett uppskov på en månad. Fram till den 7 juni kan familjen vistas fritt i Kristinestad.

– Kyrkan kan inte ge något juridiskt skydd genom fristad i församlingen. Uppskovet beror på den respektmyndigheterna har för kyrkan, säger Eklöf.

Fängelse väntar

Den kurdiska familjen består av man och hustru med fyra barn i åldern 1–12. Förra veckan var det meningen att de skulle åka till ett uppsamlingsläger och därifrån avvisas till hemlandet Turkiet. De senaste

Sara Bondegård

Fram till 7 juni är den kurdiska familjen inhytt i Lappfjärd-Kristinestads församlingshem. Med tanke på eventuella påföljder i Turkiet vill inte hela familjen ställa upp på bild eller yppa sitt namn.

två åren har de bott i Dagsmark i Sydösterbotten där mannen arbetat och de två äldsta barnen gått i skola.

– I Turkiet väntar sannolikt en 20 års fängelse för mannen eftersom några av hans släktingar, men inte han själv, hört till en politisk organisation som är förbjuden i landet, berättar Eklöf.

Enligt Migrationsverkets statistik över asylsökande 2010 fick endast sju av sammanlagt 153 sökande från Turkiet positiva beslut.

– Det är egentligen en ganska hög siffra med tanke på att Turkiet inte är ett land i krig utan ett land som finländare ofta semesterar i, konstaterar **Ida Staffans** på flyktigrådgivningen.

Enligt henne känner de

finländska myndigheterna till vilka problem exempelvis kurderna har i Turkiet men man bedömer vanligen att turkiska staten har möjlighet att trygga människor deras rättigheter i landet.

– Oftast är det frågan om kränkningar av politiska rättigheter och kvinnors rättigheter. Även om positiva asylbeslut inte är vanliga så betyder en ansökan gällande Turkiet inte ett automatiskt nej, säger Staffans.

Otillräckliga bevis

Gällande familjefadern anser de finländska myndigheterna att han inte kunnat bevisa att han befinner sig i verklig fara.

– Flyktigrätten utgår

från att inga ytterligare bevis behövs ifall man talar sanning. Det kan också vara så att de finländska myndigheterna och den asylsökande bedömer statens möjligheter att skydda personen olika.

I teorin kan högsta förvaltningsdomstolen ännu ändra det negativa beslutet.

– Det är osannolikt. Istället kämpar vi för att också mamman i familjen skulle kunna få jobb i Finland. Eventuellt kunde familjen då klassas som gästarbetare. Vi har också talat med både riksdagsmän, en advokat och biskopen, vi försöker verkligen dra i alla trådar för att hitta ett kryphål för familjen, säger **Johan Eklöf**.

Är Finland ett medmänskligt land?

Nina Österholm

Nya asylregler är målet. I stunden kan kyrkan inte erbjuda annat än medmänsklighet.

– Kyrkoasyl garanterar absolut ingenting för de utsatta personerna. Hittills har vi sett kyrkoasyl som blivit både solskenshistorier och djupt tragiska fall, säger **Jan Edström** som varit med om att sammanställa den guide om kyrkoasyl som bland annat församlingen i Lappfjärd-

Kristinestad använder sig av.

Men även om kyrkan inte kan hjälpa den enskilda mer än för en kort tid så fyller kyrkoasylen flera syften.

– Dels visar vi medkänsla för våra medmänniskor, och det är kanske det viktigaste. Oberoende av utgången så får de utsatta personerna känna att någon ser och hör dem.

Nätverket av medmänniskor finns kvar också om den avvisade tvingas lämna Finland och enligt Edström finns det fall där nätverket senare lyckats få de avvisade tillbaka in i landet.

Rätta beslut?

Också **Ida Staffans** på flyktigrådgivningen ser en mening med kyrkoasyl.

– Genom sitt agerande manifesterar kyrkan att alla inte håller med om myndigheternas nuvarande asyllinje.

I ett ännu större perspektiv hoppas Edström att just detta ska leda till samhällsdebatt och förändring.

– Ur ett lekman- och observatörsperspektiv verkar det ofta som om myndigheternas logik haltar, säger Edström och hänvisar till ett uppmärksammat fall i Sverige där asylsökande

utvisades till länder i krig.

Han undrar om vi borde diskutera vad medmänsklighet egentligen är.

– Ska vi göra som förförre statsministern uppmanade och negligera tiggarna på våra gator?

Också **Johan Eklöf** i Kristinestad ser en större problematik bakom kyrkoasylen.

– Jag tycker att målet är helt nya asylregler i Finland. Vi borde inte sträva efter att bli av med människor som redan har anpassat sig till vårt samhälle och som behöver en fristad. Jag har svårt att se vad ett land som Finland förlorar på att låta dem stanna.

Jobbigt vara ensam präst

Hela sju av elva lediga prästtjänster i stiftet har inte inom utsatt ansökstid fått några sökanden. Det gäller bland annat kyrkoherdetjänsterna i Brändö-Kumlinge, Replot, Solf och Ålands södra skärgårdsförsamling.

– Trenden är den att allt färre präster vill arbeta i enprästförsamlingar, säger stiftsdekan **Sixten Ekstrand** vid domkapitlet.

Enligt honom är prästbristen ändå inte så akut som platsannonserna ger sken av.

– De flesta av de lediganslagna tjänsterna i stiftet är besatta av duktiga präster som saknar formell kompetens att söka de högre tjänsterna. Många av dem håller som bäst på och vidareutbildar sig och därför är platserna tillfälligt besatta.

Gällande enprästförsamlingarna är Ekstrand mera bekymrad.

– Vi sköter dem med tillfälliga arrangemang: pensionerade präster och kontraktsprostar hoppar in. För tillfället finns inga sammanslagningsplaner gällande någon av aktuella församlingarna. (NÖ)

Chockhöjning på gravskötsel

Kostnaderna för gravskötseln i Lappfjärd nästan fördubblades, från 53 euro till 90 euro, på ett år. Orättvist kan det tyckas, samtidigt som motsvarande skötsel i grannförsamlingen Sideby justerades uppåt med endast ett par euro, rapporterar tidningen Syd-Österbotten.

– Skötseln blir dyr för att de fasta kostnaderna för byråkratin delas av en mindre skara i Lappfjärd eftersom det är så många som sköter om gravarna själva, förklarar kyrkoherde **Lars Nisula** för Syd-Österbotten.

Problemet kunde delvis lösas genom att de i dag tre självständiga gravgårdsfonderna i Lappfjärd, Kristinestad och Sideby skulle sammanslås till en gemensam. Följden skulle bli en jämnare avgift för de närliggande församlingarna. Hittills har kyrkofullmäktige vägrat godkänna förslaget. (NÖ)

Domkapitlet bloggar

Biskopen, stiftsdekanen och notarien, ja, hela domkapitlets personal har börjat blogga i samband med att stiftets nya hemsidor öppnat. "Risken med hemsidor som den här är att de blir statiska och torrt sakliga. För att litet motverka detta kommer vi att lägga in korta kolumner skrivna av oss som jobbar på domkapitlet. Kristen tro handlar ju om någonting mycket mer personligt än förvaltning och händelsekalendrar, även om dessa också behövs", skriver biskop **Björn Vikström** i det första blogginlägget på sajten <http://www.borgastift.fi>. (NÖ)

Höstdagarna flyttar söderut

Patricia Hognabba

Hakkari idrottshall i Lempäälä har tidigare inhytt bland annat den kristna ungdomsfestivalen Uusi alku.

Ungdomssamlingen Höstdagarna arrangeras nästa gång i Lempäälä, cirka 20 km söder om Tammerfors.

Stiftets största ungdomssamling Höstdagarna blev hemlös då Sampola skola i Tammerfors stängdes för renovering.

– Nu är vi jättegglade över att få vara i Hakkari skola i Lempäälä, säger **Fredrik Portin** som är ordförande för Förbundet kristen Skolungdom som ordnar Höstdagarna.

Inkvarteringen kommer som vanligt att ske i klassrum medan samlingarna och konserterna tar plats i idrottshallen intill skolan.

– Förstås kan programmet se lite annorlunda ut eftersom vi inte är i Sampola men kärnan i Höstdagarna är fortfarande den samma: ett tydligt och enkelt kristet innehåll.

Höstdagarna arrangeras 4–6.11.2011, temat är Offpist. (NÖ)

Vi behöver tro på något för att må bra

Sofia Torvalds

Vi har det bättre än någonsin förr, men vi mår uselt. Varför? Kanske för att vi har tappat bort vårt existentiella livskarta.

– Jag började grubbla över hur det kom sig att människor som inte hade ett helt ben i kroppen mädde bra medan människor som var fysiskt friska kunde må jättedåligt, berättar den svenska religionspsykologen och prästen Cecilia Melder om varför hon började forska i existentiell hälsa.

Innan hon blev präst jobbade hon inom sjukvården. Hon har lagt märke till hur många nya diagnoser som dykt upp under de senaste åren.

– Vi har utmattningsrelaterade depressioner, unga som skär sig, pensionerade kvinnor som blir alkoholiserade... Folk borde må bättre är de gör.

Ohälsa och sekularisering

Melders avhandling heter *Vilsenhetens epidemiologi – en religionspsykologisk studie i existentiell folkhälsa*. Hon ville ta reda på om en människas existentiella hälsa spelar någon roll för den självuppskattade hälsan, det vill säga den egna upplevelsen av att må bra. Med existentiell hälsa menar hon att man känner mening, hopp och samhörighet och har en övergripande tolkning av tillvaron, antingen andlig, religiös eller politisk.

– I Sverige ser vi en ökan- de fysisk, psykiskt och social ohälsa trots att bar-

Den som har god existentiell hälsa har en mening och ett syfte med sitt liv. Hon använder sin tro som resurs och känner harmoni och inre frid.

nadödligheten sjunker och människor äter allt hälsosammare. Vi lever i ett samhälle som inte erbjuder meningsskapande strukturer.

Arvet fördes inte vidare

Den som har en god existentiell hälsa känner att det finns en mening med livet. – Det är att känna ett grundläggande hopp. Det handlar både om ett sätt att tänka och om handlingar: till exempel om ritualer som att tända ett ljus i kyrkan.

Melder tror att de svenskar som föddes på 40-talet var den sista generationen som fick en sorts existentiell grund att bygga på redan som barn i form av en enhetlig kulturuppfostran där både kyrkan, skolan och hemmet stod för samma värderingar.

– De var den sista generationen som fick med sig Gud som haver, de tio buden, de gamla sagorna och berättelserna. Men de har inte fört det arvet vidare till sina egna barn.

Att de inte fört sitt arv vidare beror på att samhället

– Vi behöver ett halmstrå att hålla i när det blåser, säger den svenska prästen och forskaren Cecilia Melder som har skrivit en avhandling om existentiell hälsa.

gått mot en större individualisering.

– I dag tycker man att alla ska hitta sin egen livsmening, utan att påverkas och styras av någon annan.

Vad tror jag på?

Vilka är då symptomen på en skral existentiell hälsa? Cecilia Melder menar att den som saknar livskarta eller bara har en fragmentarisk sådan klarar sig bra så länge vägen är rak och solen skiner.

– Men när det blir mörkt och hotfullt, sorg och bedrövelse, då är vägen inte längre så tydlig. Då behöver man en bra karta.

För någon som drabbats av sjukdom eller sorg blir det väldigt tungt att samtidigt tvingas grubbla över de stora livsfrågorna man inte tidigare behövt ta ställning till. Är man kristen, tror

man på Gud? Tror man kanske på själavandring? Eller är döden slutet, kommer det inget mer efter det?

– I den valsituationen, då man fort måste välja hur man ser på livet, börjar man må dåligt.

Ett halmstrå

I arbetet som präst har Cecilia Melder träffat människor som drabbats av svåra saker och greppat efter lösningar.

– Då grabbar man tag i allt som erbjuder hopp. Har väninnan läst en bra bok av Dalai Lama läser man den.

Hon har också träffat många som sagt att då det varit riktigt svårt har en gammal psalm dykt upp i huvudet. När man börjar nynna på *Tryggare kan ingen vara* betyder det att man trots allt har någon sorts existentiell ram för sitt liv.

– Ett halmstrå att hålla i när det blåser.

Hon poängterar att hon på inget vis propagerar för att gå tillbaka till ett samhälle som inte är öppet för nya kulturer.

– Alla måste värna om sin kultur och sina traditioner. Ni i Finland ska vara försiktiga då ni följer oss i spåren så att ni inte slänger ut barnet med badvattnet.

Hon menar att det görs bäst genom att hålla det existentiella samtalet vid liv.

– Men också genom att fortsätta lägga mycket kraft på konfirmandarbetet.

Vem ska satsa?

I dagens samhälle har den som söker efter en mening i sitt liv ett brett smörgåsbord att plocka ingredienser ifrån.

– Och det är bra att människor har möjlighet att välja. Men det betyder ock-

så att kyrkan måste vara väldigt tydlig med vad den står för.

Melder menar att man kan – och behöver – träna upp och upprätthålla sin existentiella hälsa. Men hur gör man det?

– Det finns ingen "quick fix". Det kan handla om att diskutera frågor i grupp. Vad är det som ger hopp i tillvaron? Finns det texter om det i Bibeln? Själavård är också bra.

Just nu verkar det finnas ett ökat intresse för forskning kring existentiell hälsa på olika håll i världen. Men det är svårt att få finansiering, och det är svårt att veta vem som ska ta itu med att fixa det som gått snett. Är det kyrkan? Är det samhället? Ska sjukhusen befatta sig med andlig ohälsa?

– Jag tänker på alla som känner utanförskap, som inte passar in i samhället, på alla långtidssjukskrivningar. Om vi lyckas få tillbaka ens fem procent av dem i arbetslivet handlar det om otroliga ekonomiska vinster.

Existentiell hälsa

(enligt världshälsoorganisationen WHO):

- Andlig styrka.
- Upplevelse av förundran.
- Mening och syfte med livet.
- Tro som resurs.
- Harmoni och inre frid.
- Helhet och integration.
- Andlig kontakt.
- Hoppfullhet och optimism.

Oenigt om församlingens mark i Nedervetil

Johan Sandberg

Det råder delade åsikter om vad som ska göras med församlingens mark runt den före detta prästgården i Nedervetil.

Kronoby kommun är intresserad av att planera fem hektar av mark till tomter för egnahem. Masi Isohanni, som köpt prästgården, irriterar sig i sin tur över att han inte fått köpa delar av marken av församlingen.

I tidningen Keskipohjanmaa utgjuter Isohanni sin ilska över församlingens agerande. Han påstår att församlingen inte är intresserad av att bevara det

1700-talspolitikern och nationalekonomen Anders Chydenius var präst i Nedervetil. Hur de kulturella värdena kring prästgårdsmiljön ska bevaras är en öppen fråga.

kulturlandskap där Anders Chydenius haft sina odlingar utan bara är ute efter pengar. Han säger sig ha bjudit en och en halv gång så mycket som området är värt men att församlingen inte accepterat budet. Isohanni ansökte om att

köpa ett tilläggsområde av församlingen för att, som han säger, bevara det som kulturlandskap och rekreationsområde för allmänheten.

Kari Harju, ekonomiechef i Kronoby kyrkliga samfällighet, är fåordig i

sin kommentar till ärendet. Orsaken är att man efter diskussion inom samfälligheten kommit till att det inte tjänar något till att bemöta artikeln i Keskipohjanmaa.

– Men det handlar absolut inte om att församlingen inte vill värna om Chydenius minne.

Inga planer finns – än

Harju säger också att församlingens mark inte har bjudits ut till försäljning.

Församlingar kan inte sälja fastigheter hur som helst. Varje försäljning av ett större område bör ske offentligt och godkännas av Kyrkostyrelsen. Innan Kyrkostyrelsen tar ärendet till behandling krävs två olika värderingar av fastighetens värde. Detta för att garantera marknadspriset.

Anders Chydenius var präst i Nedervetil mellan åren 1753 och 1770. Prästgården där Chydenius bodde finns inte kvar, men den nuvarande prästgården och miljön på tomten är skyddad. Prästgården såldes till Isohanni för några år sedan men markerna runt om förblev i den kyrkliga samfällighetens ägo.

– Det finns inget kommunalt beslut om att detaljplanera området, säger kommunens planläggningstekniker Dan Stenlund. Det är markägaren som måste ta initiativ till planeringen. Något skriftligt initiativ från församlingen har inte kommit in, men en planering har diskuterats muntligen.

Folk vill bo vid ån

Området är beläget intill

Perho å och är därför intressant ur planeringssynpunkt.

– Det finns nog lediga tomter i Nedervetil. Men folk vill bo vid ån, säger Stenlund.

Stenlund tror att marken kommer att planeras. Det sker troligen tidigast 2013. – Det kulturella värdet i prästgårdsmiljön tas nog i beaktande i planeringen. Troligen planeras ett grönområdet runt prästgården. Men jag tror inte att det är ett hinder för planeringen att Chydenius odlat något där.

Stenlund påpekar att alla får framföra sina åsikter i samband med planeringen.

– Vi måste också lösa frågan om avloppet. Det finns inget kommunalt avlopp på den sidan av ån.

PÅ GÅNG

Gospel Bliss vill med sina sånger sprida evangelium. Besöket är alltså en kombinerad musiktilldragelse och missionsresa.

Kören Gospel Bliss från Frälsningsarméns kår i Karlskrona, Sverige, besöker Finland 3-5.6.2011 under ledning av majorerna Pirkko och Bertil Ziehn. Kören besöker Helsingfors söndag 5.6 och sjunger kl. 11.30 på Hagnäs torg och kl. 15.00 i Frälsningsarméns Castréngsgatan 24-26. Fritt inträde. Kören Gospel Bliss startade för fyra år sedan på initiativ av föräldrar som tillsammans med sina småbarn deltog i kårens babysång. Sedan dess har medlemsantalet stigit och kören består idag av 30 vuxna i olika åldrar.

MEDDELANDEN

Tillkännagivande

Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 9 juni 2011 klockan 18.00 i församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 1.6.2011 framlagd på anslagstavlor vid församlingarnas pastorsexpeditioner och hos den kyrkliga samfällighetens registratur, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistorna och beslutsförteckningarna kan läsas på webben: www.helsinginseurakuntayhtyma.fi, under menyn förvaltning. Föredragningslistorna publiceras ca en vecka före mötet och beslutsförteckningarna ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 16 maj 2011
Ordförande

SEGELBERGSKA STIFTELSEN

för liturgivetenskaplig forskning

har möjlighet att under år 2011 utdela vissa medel till stöd för liturgisk och liturgihistorisk vetenskaplig forskning.

Efter därom till stiftelsen ingiven ansökan kan därvid

- stipendier utdelas åt studenter och forskare som önskar fullgöra någon forskningsuppgift eller delta i någon sammankomst med vetenskapligt syfte,
- bidrag lämnas till redigering, tryckning, illustration m.m. av publikationer.

Medel till finansiering av forskarutbildning utgår ej.

Till ansökan skall fogas en ekonomisk plan för det ändamål vartill medel söks. Sökande, som inte avlagt doktorsexamen eller motsvarande, skall till ansökan om stipendium eller tryckningsbidrag även foga intyg från handledare eller annan liturgivetenskapligt kompetent person, som styrker ändamålets vetenskapliga syfte och halt.

Sådant bidrag som omtalas under punkt b) ovan skall utbetalas sedan den sökande till stiftelsen ingivit tio exemplar av publikationen i fråga. I publikationen skall anges på tryckröset att den utgivits eller tryckts med bidrag från stiftelsen.

Ansökan mottages endast under tiden 15 augusti till och med 4 oktober och insändes till stiftelsens sekreterare, teol. dr Per Ström, Österängsgatan 14 B, SE-753 28 Uppsala, Sverige.

LEDIGA TJÄNSTER

Diakonitjänsten i Hammarlands församling

(60% av heltid) ledigslås att sökas från den 1.8.2011 Behörighetskrav enligt biskopsmötets beslut. Lön enligt lönegrupp 502.

Vill du veta mera?

Ring tf kyrkoherde Märten Andersson tel 050 30 25 8 25.

Ansökningar riktas till Kyrkorådet senast 18.6.2011. Hammarlands församling, Prästgårdsgatan 41, 22 240 Hammarland

Munsala församling söker en

DAGKLUBBSLEDARE

för tiden 15.8.2011 - 31.5.2012, 19 h/vecka

Du arbetar i ett team på två dagklubsledare i en förmiddagsgrupp och en eftermiddagsgrupp, tisdagar och torsdagar. Kyrklig barnledarexamen förutsätts, men även övrig lämplig utbildning kan beaktas.

Ansökningarna bör lämnas in senast onsdagen den 15.6 kl. 16. Adress: Munsala församling, Södra Munsalavägen 23, 66950 Munsala. Mer information ger kyrkoherde Mikael Forslund, tel nr 040-513 6599.

Församlingsrådet
Munsala församling

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma administrationen, ekonomin och verksamheten inom den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkans central för det svenska arbetet verkar inom Kyrkostyrelsen som ett serviceorgan för kyrkans verksamhet på svenska.

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) söker i arbetsavtalsförhållande en

BYRÅSEKRETERARE

Byråsekreterarens uppgift är att sköta uppgifter inom KCSA:s centralkansli samt fungera som direktorns sekreterare. Till uppgifterna hör bl.a. att bistå direktorn i uppgifter som hänförs till ekonomi, förvaltning och beredning av ärenden. Byråsekreteraren sköter även om information till personalen samt uppdaterar Sacrista (en nättjänst för församlingsarbete och förvaltning avsedd för kyrkans anställda och aktörer).

Av den som väljs till befattningen förutsätts lämplig utbildning, t.ex. merkonom eller tradenom, ett mångsidigt kunnande av byråarbete och erfarenhet av sekreterareuppgifter, goda IT-färdigheter, social färdighet, initiativförmåga och ett aktivt arbetsgrepp.

Byråsekreteraren skall ha utmärkt förmåga att använda svenska och nöjaktigt förmåga att använda finska i tal och skrift.

Befattningen tillträds 1.10.2011. Lön enligt kravnivå 501 (minimilön 2065,77 euro). Utöver minimilönen utbetalas ett årsbaserat personligt erfarenhetstillägg. Innan befattningen tillträds skall den som valts visa ett godtagbart intyg över sitt hälsotillstånd. Tjänstestället är Kyrkostyrelsen, Kyrkans central för det svenska arbetet, Hamngatan 9, Helsingfors.

Ansökan med dokumentation om behörighet och kvalifikationer bör vara Kyrkostyrelsen tillhanda under adressen Kyrkostyrelsens registratörskontor på adressen PB 185 (Lotsogatan 1 B), 00161 Helsingfors, eller under adressen kyrkostyrelsen@evl.fi senast 7.6.2011 kl. 16.15. Ansökningar jämte bilagor returneras inte.

Närmare information om befattningen ger KCSA:s direktör Bror Träskbacka (09) 1802 550 / 040-706 2606. Information om Kyrkans central för det svenska arbetet finns på: evl.fi/kcsa

(Ilmoitus on luettavissa suomeksi osoitteessa www.evl.fi/rekrytointi.)

www.evl.fi/rekrytointi

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkans hus finns på Skatudden i Helsingfors.

Vid utrikesavdelningen ledigförklaras ett vikariat som

BRANSCHSEKRETERARE FÖR TEOLOGI

under tiden 1.9.2011-28.2.2014. Branschsekreteraren arbetar vid utrikesavdelningens enhet för teologiska frågor. Till uppgifterna hör ett omfattande ansvar för utveckling och främjande av ekumenisk fostran, kontakter med kyrkorna i östliga Europa, annan beredning av evangelisk-lutherska kyrkans ekumeniska relationer och uppföljning av partnerskapskyrkornas och de mellankyrkliga organisationernas arbete.

Annonsen i sin helhet och närmare uppgifter om befattningen och behörighetskraven finns på adressen evl.fi/rekrytointi.

Ansökan riktas till Kyrkostyrelsen och lämnas till Kyrkostyrelsens registratörskontor på adressen PB 185, 00161 Helsingfors, besöksadress Lotsogatan 1 B, eller kyrkostyrelsen@evl.fi senast onsdagen den 8 juni 2011 kl. 16.15. Ansökningshandlingarna returneras inte.

Frågor besvaras av branschsekreteraren för teologi Kaisamari Hintikka, kaisamari.hintikka@evl.fi, tfn 09 1802 353 och sekreteraren för teologi Tomi Karttunen, tomi.karttunen@evl.fi, tfn 09 1802 290.

Ilmoitus on luettavissa suomeksi osoitteessa www.evl.fi/rekrytointi.

www.evl.fi/rekrytointi

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkans hus finns på Skatudden i Helsingfors.

Till Kyrkostyrelsens verksamhetsavdelning söker vi en

BRANSCHSEKRETERARE

Tjänsten som branschsekreterare tillsätts för viss tid till slutet av 2012.

Tjänsteinnehavaren har i uppgift att utveckla och samordna kyrkans vuxenarbete, stödja församlingarnas vuxenarbete och sköta förbindelserna till stiftens, de kristna organisationerna och samhället samt de parter som ansvarar för kyrkans vuxenarbete. I befattningsbeskrivningen ingår också att främja verksamhetsförutsättningarna för det fria bildningsarbetet, samordna och utveckla vuxenkatekumenatverksamheten samt sköta internationella och ekumeniska nätverkskontakter inom vuxenarbetet.

Annonsen i sin helhet och närmare information om ansökan, behörighetskrav och befattningsbeskrivning finns på adressen www.evl.fi/rekrytointi.

Ansökan riktas till Kyrkostyrelsen och lämnas till Kyrkostyrelsens registratörskontor på adressen PB 185, 00161 Helsingfors, besöksadress Lotsogatan 1 B, eller e-postadressen kyrkostyrelsen@evl.fi senast den 3 juni 2011 kl. 15. Ansökningshandlingarna returneras inte.

Frågor besvaras av chefen för kyrkans gudstjänstliv och musik, Kai Vahtola (kai.vahtola@evl.fi, tfn 050 594 1714) och chefen för kyrkans fostran och ungdomsarbete, Marja-Leena Toivanen (marja-leena.toivanen@evl.fi, tfn 050 346 9041).

(Ilmoitus on luettavissa suomeksi osoitteessa www.evl.fi/rekrytointi.)

www.evl.fi/rekrytointi

Vi ger en bättre morgondag.

Just nu pågår Missionskyrkan i Finlands insamling till förmån för de fattiga i Guyana och Afghanistan.

Genom att stödja MKF:s biståndsprojekt kan du vara delaktig i att förbättra livsvillkoren för både barn och vuxna i Guyana och Afghanistan.

För varje euro du ger, bidrar Utrikesministeriet med minst 4 euro till projektet. Om du ger 20 euro, bidrar Utrikesministeriet med 80 euro. Din gåva blir då 100 euro!

Ge din gåva till konto 405510-2257071 (Aktia). Använd referensnr 70315 (Guyana) eller 70616 (Afghanistan).

Tack för din hjälp!

Läs mer om MKF:s biståndsarbete i Guyana och Afghanistan i bilagan som följer med detta nummer av Kyrkpressen!

MISSIONSKYRKAN I FINLAND
www.missionskyrkan.fi

Gudstjänsten är språkös oas

Lahtissvenskarna firade gudstjänst och samlades till gemenskap under de finska kyrkodagarna i staden.

Även om vi inte är många som talar svenska i Lahti så finns här ett svenskt daghem och en svensk lågstadieskola. Kring daghemmet och skolan växer det fram en aktiv svenskspråkig gemenskap bestående av flera generationer. En viktig del i den gemenskapen utgör de svenska gudstjänsterna som ordnas av Keski-Lahti församling tre gånger om året. På första advent sjunger vi Hosiana i kyrksalen och de vackraste julsångerna vid kyrkkaffet, på Mikaelidagen är det barnen och ånglarna som står i centrum och vid påsk tar vi del av kyrkoårets största högtid.

För att göra gudstjänsterna mera levande har vi bildat en svensk kör som samlas några gånger före

varje gudstjänst och övar in sånger som passar in i gudstjänstens tema. Kören har haft flera olika ledare, och mellan varven även fungerat helt utan körledare. Det är roligt att sjunga tillsammans och för att vara kyrkokör är medelåldern ganska låg.

– Man blir ju nästan avundsjuk på er, sa en kyrkobesökare från Vasa. Vi har ingen i vår kyrkokör som är under sjuttio.

Nya krafter

Lördagen den 14 maj firade vi svensk högmässa i Mokulla (Mukkula) kyrka. Under de finska kyrkodagarna i Lahtis kunde vi alltså erbjuda också lite svenskspråkigt program. Drygt hundra människor hade hittat till kyrkan. Biskop Björn Vikström, som besökte Lahtissvenskarna för första gången, predikade och Maria Sten från Kyrkans svenska central fungerade som liturg. Temat för gudstjänsten var Den gode herden och Björn Vikström talade

Elever från svenska skolan medverkade i gudstjänsten.

på ett vackert sätt om förlåtelsen. Svenska kören sjöng som vanligt ett par sånger. Dessutom deltog elever från Svenska skolan med ett par sånger och fyra av skolans elever spelade fiol och tvärflöjt.

Efter gudstjänsten hade föräldrarna från Svenska dagiset bakat och ställt i ordning kyrkkaffe. Nästan alla kyrkobesökare samlades i kaffesalen och njöt av det goda fiket samt de trevliga människorna. Biskop Björn Vikström tack-

ade för att han fått vara med och fira gudstjänst med oss i Lahtis och han uppmanade oss Lahtisbor att fortsätta med våra traditioner.

Kyrkan på en liten språkö som Lahtis samlar människor kring det eviga budskapet och skapar gemenskap. Mitt i en tuff vardag blir den svenska gudstjänsten en liten oas där den trötta vandraren får ro och vila men även nya krafter att fortsätta vardagen.

Karin Ihalainen

folkhälsan kompetens – engagemang – omsorg **Fpa**

Norrvala rehab center som ligger naturskönt på landsbygden i Vörrå har lång erfarenhet av rehabilitering och är känt som ett centrum för hälsa och välmående.

Egna rehabiliteringskurser för dig **över 65 år med flera sjukdomar**. Kursstart 18.9 (kursnr 39464 och 39465)

Rehabiliteringskurser för dig som **vårdar en nära anhörig**, familjemedlem, vuxen eller barn. Kursstarter 3.10 (kursnr 40092) och 14.11 (kursnr 39526)

Mera information om FPA finansierade kurser och ansökningsförfarandet på tfn 06 383 1051 och tfn 06 383 1343 eller norrvala.rehabilitering@folkhalsan.fi

se också folkhalsan.fi

För frivilliga som arbetar med äldre och vill ha nya impulser

Aktivitet och glädje för pensionsåren

-klubbedarkurs 23.-24.8.2011 i Vivamo, Lojo

Grundläggande undervisning i gerontologi och redskap för 12 pensionärklubbsmöten.

Innehåller bl.a. näring för en pensionär, minne, sorg, sinnesstämning, livets mening, livskompetens, kreativitet, motions- och hjärngymnastikövningar.

Med i skolningen bl.a. fil.mag. Christel Bischoff, diakonissan Kristiina Hiltunen (Karis sv. förs.), musikledaren Sirpa Lilius (Petrus förs.), pol.mag. TM Pirjo Salminen.

Priset för kursen 100 € (materiale ingår i priset). **Helpension** under kursen 83,50-89,50 € (rabatt för pensionärer -20%).

Anmälningar senast 15.8. till e-mail vivamo@sana.fi eller tel. 0207 681 760. Frågor angående kursens innehåll: tel. 040 510 5484 / Bischoff

Vivamo-opisto I samarbete med Koulutuskeskus Agricola
*Lankapuhelut 8,21 snt/puhelu+6,9 snt/min, matkapuh. 8,21 snt/puhelu+14,9 snt/min

www.vivamo-opisto.fi

Köp en bit urskog
– du kan också ge den i present

Stiftelsen för naturarvet (grundad 1995) köper och skyddar naturskogar i enlighet med lagen. Kom med i vårt aktuella och viktiga arbete. Genom att ge en donation är du genast med om att skydda hotade skogar.

Donationskonto Op 549409-522493

Närmare information: 040-586 3950, verksamhetsledare Anneli Jussila www.luonnonperintosaatio.fi • mailto: info@luonnonperintosaatio.fi

STUNDARS
ÖPPET ALLA DAGAR
27.6-15.8 kl. 11-17 och enl. överensk.

- Trivsamt friluftsmuseum
- Tidsresor och skattjakt för barn
- Husdjur i museiparken
- Sommarcafé
- Museibutik

Tel. (06) 344 2200 www.stundars.fi

Gåvotips

Nyckel silver 46€

Det allseende ögat i silver el. guld & emalj 46€/ 138€

Minas kors i silver eller guld kan beställas från Sagalunds museum 46€ + porto

89€ + porto

02-421738 www.sagalund.fi

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Arbetande 27-årig kvinna söker bostad i Helsingfors från 1.6.2011. Johanna 0407223790.

Rök- samt alkoholfri studerande kille önskar hyra etta i centrala Vasa eller Brändö. jonas 0503508440.

kötsam 25-årig Hanken-studerande vill hyra en etta i Helsingfors fr.o.m. 1.9.2011. Ring till Ville: 044-0740043

Ansvarsfullt, rökfritt studerande par, söker sin första gemensamma bostad, etta/två i Helsingfors- / Esbo trakten. Önskas hyra fr.o.m. augusti. Vänligen kontakta: Anton 0405454943 anton.holmberg91@gmail.com, Jenny 0505923314 jenny_ervast@hotmail.com

Önskas hyra 1r+kök eller liten två i Åbo fr.o.m. 1.8.2011. Jag är en ansvarsfull och rökfri psykologistuderande med sunda livsvanor. Ring mig gärna på nummer 040 3724121.

UTHYRES

Vill hyra ut en etta i Åbo centrum från 1.6. Tel. 0500-964123

Trädgårdens räddare!

Husqvarna Rider 16C AWD
Frontklippare
• Briggs & Stratton I/C • 15,5 hk
• Hydrostatisk AWD

ELIET
Toppen kompostkvarnar till sommarpriser!

Husqvarna 235 FR
Röjsåg
• TrioBalance-sele
• 3 blad + skydd
495€
Med 3 bett utrustningar!

Husqvarna 55
Motorsåg
• Mångsidig och lätt
• 53,2 cc
• 2,5 kW
395€

Service!
Reservdelar!
Transport!
Bruksanvisning!

Maskinaffär OLENIUS
www.olenius.fi

Pålitlig maskinhandel i över 30 år!

Fältspatsvägen 11
00710 Helsingfors
Tel. (09) 387 1077

Nyöppnat! FÄRGSPRAKANDE LUNCH må-fr kl. 11-14

- Lunch
- Grupper
- Catering

Bistro

BISTRO Café & Catering, Närpesvägen 19, 64200 Närpes, Tel. 0403575232

Restaurang Seglis
Närmat vid Havet

Uddnäs vägen 14
65170 Vasa (Vasklot)
Tel. 010 320 3779
www.seglis.fi

Lunch
À la Carte
Privatbeställningar

Välkomna

Majkrysset

JUDISK ÖVERSTE-PRÄST Apg 19:14	BILA	VASA (ÄR MAN ÄR MAN STRIDER)	PUNGBJÖRN	KOSTSAM RELIGIÖS SÅNG	LAG-LÄRARE Apg 5:34	ÖVRIGT ÄR MARKIS	BIT		
YTER-LIGARE			UNDER-HÄLLANNE						
SMÅKAR OFTA GLASS?				STORLEK I ENGLAND ÄR VISSA BREV					
INTE ÖVERENS	SLÅ ANE DEN GAMLE		HÄG-LÖSHET FÖR-DELADE				LIK-VÄRDIG HET		
BMA 2011	LYSTE I NATTEN 2 MÅS 13:21	KRYDDA SPÖRJA	FLOD Amos 8:8	FÖR-LÄGGARE	SALES PROMOTION	VIKT-ENHET BINDE-ORD	GENDARY	TÄNKER MEST PÅ SIG SJÄLV	
SNABEL-DJUR				ÄTT-LING		INTER-VALL I MUSIK HALKAD		KAPP I HJULET IFALL	
				DATOR STÄLLNING		KISEL NOOMIS MAKE RUT 1:2	HAND-LÄR OM DJURENS BETENDE BUSKE		
MÄRK-LIG								FORNTIDA GERMAN OMDÖME	
LÄRO-VERK	SJÖ-RÖVARE	LÄRARE	"FÖR --- TID" Ps 119:152		DEN SKÄR MAN MED		ARBETS-PLATS FÖR EN DAG	EKA	INTER-NATIONELL ENHET
			CENTRAL DEL POJK-NAMN		GROVKARNIG SNO BÖGN-SJUKDOM		STENBIT EMBAR-KERA		STYCK ZENITS MOTSAT
LYRISK DIKT		ÖRFIL	LAVIN VAR ENEAS Apg 9:33		MASSA-CHUSETIS		EHURU ÅSKÅDNING		SEREN
FRUSET VÄTEN	INJAM-LING AV PENGAR I KYRKAN				LUSTGÅRD I Mos 2:8 ROPA		STAD Joh 2:11		SAMMAN BINDA
	FÄR BRONS NORDÖST			PILLER HÄLL-REGN			TRÄD	BIT ARGON	
STOLTA TRADITIONER		JUNGFURU		FRANSK GATA		ÄNGEST		FLICKA SOM VI LÄNAR FÖR FINSKAN	
KANY-LEN			STAD Apg 28:12				VIB-RERAR		

Konstruerat av Britt-Marie Andertöik

Skicka in!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 14 juni 2011 till Kyrkpressen, Mannerheimvägen 16 A 9, 00100 Helsingfors. Märk kuvertet "majkryss". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset följer 1917 års översättning. Lycka till!

Namn & Adress

Påskkryssets lösning

Bland de rätta lösningarna utlottades följande vinnare. Bokprisen kommer på posten. Vi gratulerar:

Karin och Harry Nylund, Källby
Anita Hyvärinen, Snappertuna
Nicole-Antonia Ackermann, Helsingfors

	A	B	A	H	S	F													
→	B	L	O	M	B	U	K	E	T	T	E	R							
	S	A	K	A	R	J	A	E	R	S	A								
	W	A	S	A	B	I	R	E	N	E	T								
	L	A	R	E	T	E	L	A	N	D	E								
	N	O	R	L	A	N	T	E	R	N	A								
	M	U	R	O	A	S	E	G	G										
	K	V	I	R	I	N	I	U	S	S	E	M	E	S	T	E	R		
	H	Y	E	N	A	U	D	I	N	E	M	O	R	I	L	A	S	T	A
	C	A	N	T	A	B	I	L	E	V	I	S	A	V	S	K	E	D	A
	K	E	I	R	L	A	K	A	N	P	T	T	E	L					
	K	L	A	R	E	R	A	O	K	A	R	I	N	A	M	E	L	O	N
	I	S	R	A	V	U	E	R	S	Y	R	I	E	N	S	I	A		
	I	N	T	E	N	I	T	R	A	N	C	H	A	D	E	R	T	O	N
	G	E	O	R	G	A	S	S	J	E	E	P	A	N	O	R	D		
	L	A	N	S	Ö	M	S	A	C	E	N	T	R	A	L	M	O	S	E
	R	I	F	R	I	S	K	O	T	S	O	L	J	A	N	A	L		

"Gud, he e naating ja sku vila tala me de om ..."

Text & foto: Marina Wiik

När jag ber så ber jag på standardsvenska, fastän dialekten är mitt modersmål. Varför? Gör andra det?

Jag växte upp i Nedervetil, en by i norra Österbotten med ungefär 1 700 invånare. Nedervetil gränsar till finskbygden, men om man så önskar kan man leva hela sitt liv på dialekt här: dialekten används i närbutiken, på apoteket, i föreningslivet.

I praktiken är kyrkan och skolan de enda någorlunda dialektfria zonerna. När jag gick i grundskolan var eleverna ändå benägna att svara på dialekt. Och när prästen befann sig utanför predikstolen talade han samma språk som alla andra.

– Så är det nog fortfarande, bekräftar **Margareta Slotte**. Jag har vissa vänner från studietiden som jag talar standardsvenska med, annars sker allt nog på dialekt här.

Sonen **Tryggve**, som intresserat följer med samtalet vid köksbordet, håller med.

– Alla mina klasskamrater talar dialekt, till och med en som flyttat hit från Replot. Jag går i tvåan och ännu har min lärare inte krävt att jag ska tala något annat.

Margareta Slotte är lantbrukare och agronom och har under sitt liv hunnit jobba och leva på tre olika språk: dialekt, standardsvenska och finska.

Margareta och Tryggve Slotte talar nästan bara dialekt i sin vardag. Med Gud talar Margareta ändå främst standardsvenska – utom när hon nattar barnen och kompletterar Gud som haver med en fri bön.

– Jag växte upp i en helt dialektal miljö i Karleby, men en av mina bästa vänner talade standardsvenska. Dels övade man det ju på de höge klasserna i skolan, dels finns det inte vokabulär för allt på dialekt.

Hon bodde nio år i Helsingfors och upplevde det aldrig som problematiskt ur språklig synpunkt.

– Jag är ganska flexibel och byter språk efter sammanhang. Om jag ska hål-

la tal inför en större grupp människor känns det naturligare att prata standardsvenska. Dels övade man det ju på de höge klasserna i skolan, dels finns det inte vokabulär för allt på dialekt.

Dialekt i dialog

Slotte uppfattar inte standardsvenska som finare, men nog mera högtidligt än dialekt. Hontycker också att det är naturligt att prästen talar standardsvenska när han predikar.

– Jag tror inte jag skulle reagera speciellt starkt om han talade dialekt under något möte i församlingshemmet, eftersom samtalet ofta har en mer informell karaktär då. Predikstolen är så långt borta att en dialog är i stort sett omöjlig, då känns standardsvenska mer naturligt.

För närvarande är Margareta Slotte och hennes man **Peter** mitt uppe i vårsådden. Det betyder många timmar av ganska monotont arbete i traktorhytten.

– När jag sitter bakom raten har jag god tid att hålla kontakt med min uppdragsgivare, Far i himlen. Jag brukar gå igenom alla mina kompisar i huvudet och be för dem. Konstigt nog sker det på standardsvenska.

När hon nattar barnen ber hon ofta Gud som haver eller en annan färdigt formulerad bön. Inför speciella eller svåra händelser kompletterar hon med en spontan, fri bön.

– Det sker alltid på dia-

lekt, inflikar Tryggve. Men ibland bråkar vi lite med mamma för att hon uttalar vissa saker annorlunda än vi. Till exempel säger hon gymistöula i stället för gomistövla.

E på ändan

Nedervetildialekten har bara ett genus – *ein* – som ibland uttalas en med kort e-ljud. I de omgivande byarna – Kronoby och Terjärv – är nedervetilborna kända för att "lägga e på ändan", det vill säga avsluta de flesta ord med bokstaven e.

Sedan 1969 går elever från alla tre kommunerna i samma högstadium. Enligt **Christer Forsström**, pensionerad rektor för Nedervetil skola, har det här också påverkat språket.

– Dialekterna har blivit mer utjämnade och uttalet har moderniserats. I takt med att gamla jordbruksysslor försvunnit har också ordvalet förändrats.

Forsström har skrivit tre pjäser på dialekt. En handlade om prästen **Anders Chydenius** och en annan om Finlands första professionella bildhuggare **Erik Cainberg**. På 90-talet ledde han också en grupp som samlade gamla dialektala ord och uttryck.

– Målet var att bevara en del av bygdens historia och sluta nedvärdera dialekterna. Det handlar inte om att någon språkform skulle vara finare, utan om att göra sig förstådd i olika sammanhang.

På önskemål av Nedervetil församlings kyrkherde **Anders Store** har Forsström också översatt

julevangeliet till dialekt. I Nedervetilversionen befinns sig bland annat den havande Maria "på Jolkka-väiji" och herdarna hittade "en nyssföddan båån så e linda å ligger i en itå i ein stall".

– Det knepigaste med dialektala översättningar är att hitta rätt ord. För att förklara ett dialektalt ord behövs ibland en hel standardsvensk mening och vice versa. Religiösa texter blir också lätt komiska på dialekt.

Nedervetilmålet har ändå lång tradition också som skriftspråk.

– Redan i början av 1900-talet skrev K. J. Hagfors, som föddes i hembygdsgården här intill, sin doktorsavhandling om dialekten i Nedervetil och Gamlakarleby. Hans språk- och rättskrivningslära var allmänt rådande i det finlandssvenska skolsystemet i över 50 år. Så här i efterskott känns det lite lustigt att det är just en Nedervetilbo som lärt resten av Finland standardsvenska.

Främmande predika på dialekt

Forsströms version av julevangeliet är främst tänkt att användas i ett litet sammanhang. Allmänt taget känns tanken på att predika på dialekt ganska främmande för Nedervetilherden.

– Mitt andliga språk är standardsvenska. Jag tror att det är en vanesak: de första bönerna man lär sig är på standardsvenska, liksom all andlig litteratur, inklusive postillor och Bibeln. Det finns inte en lika

exakt vokabulär för andliga ting på dialekt. Dessutom skulle det kännas konstigt att blanda en dialektal predikan med en standardsvensk liturgi, säger Anders Store.

I den dagliga kontakten med församlingsborna är det naturligt för honom att använda dialekt.

– Jag skulle inte kunna

Det knepigaste med dialektala översättningar är att hitta rätt ord. För att förklara ett dialektalt ord behövs ibland en hel standardsvensk mening och vice versa.

tänka mig att hålla ett begravningsamtal på standardsvenska. Likaså kan det vara en fördel i en själavårdssituation om prästen förstår dialekt. Det är ofta lättare att tala om känslor och personliga angelägenheter på sitt modersmål.

När församlingen gjort en dramatisering av julens händelser har det delvis skett på dialekt. En gång har han också hållit en hel predikan på bygdemål.

– Det var inför konfirmander för sex-sju år se-

dan. Som jag förstod det togs det väl emot: jag tror innehållet blev mer begripligt och kom närmare lyssnarna än i vanliga fall.

Store växte upp med Karlebydialekt och kunde tala standardsvenska obehindrat först när han var drygt 20 år. Han misstänker att det skulle vara svårt att verka som präst i Nedervetil utan en dialektal koppling.

– Det skulle nog fungera, men det skulle ta ett tag för en präst utifrån att smälta in. Humorn är en viktig del av lokalkulturen och den förstår man inte om man inte behärskar dialekten.

Förstår Gud dialekt? – Säkert, det lönar sig inte att "kråta" (krångla) till det i onödan. Kråta, nappas och jöutas (ung. unna sig) är annars underbara ord. De saknar en direkt standardsvensk motsvarighet och säger precis vad det är frågan om.

Förutsatt att man lärt sig betydelsen, förstås.

Tidigare lär man i Nedervetil ska ha sagt att den som talar standardsvenska "herrschar", alltså gör sig till finare folk (herrschar). Det ordet har gått mig förbi, vilket kanske säger något om en ökad öppenhet – på båda sidorna om språkgränsen.

Efter min intervju i hemtrakten känner jag ett visst lugn i själen. Det tycks vara okej att prata standardsvenska med sin Gud utan att för den skull svika sitt språkliga arv. Och även om man talar om "gårr skånå fönstra" betyder det inte att man skulle ha ett mörkt hål i sin allmänbildning.

Skönt.

Christer Forsström med Högnäs byrallor, en samling historier på dialekt nedtecknade av folkskolläraren Uno Högnäs på 1930-talet.

Anders Store anser att det inte finns en exakt andlig vokabulär på dialekt.

Dialekterna förändras men mår väl

Marina Wiik

Dialekterna har alltid förändrats, men det betyder inte att de har försvagats.

Enligt dialektforskare **Caroline Sandström** har dialekterna tvärtom fått ett uppsving under de senaste decennierna.

– När utbildningssystemet byggdes upp betonade man vikten av att de som utbildade sig skulle tala ett standard-språk. I dag är hela samhället mindre hierarkiskt, vilket gynnar dialekterna.

I svenska nyhetssändningar behöver till exempel skåningar eller gotlänningar inte längre sticka under stol med sin bakgrund. Enligt Sandström är det ändå fråga om regionala varianter, inte dialekter i egentlig mening.

– En dialekt är en språkvariant som talas inom ett avgräns-

sat geografiskt område. Stads-mål kallas sociolekter, men de är främst beroende av medlemskap i bestämda sociala grupper.

Dialekter är framför allt tal-språk. Grundvarianterna följde med invandrare från Mälardalen på 11- och 1200-talen. I dag räknar man med drygt 80 olika sockendialekter i Svenskfinland.

– Dialekterna har en stark struktur och bildar egna språk-system. I regel utgår man från att det som talarna själv uppfattar som en dialekt, är en dialekt.

Kyrkan har ansvar för språket

Dagens språkforskare uppfattar inte standardsvenska som finare än dialekt. Att endast behärska dialekt kan ändå i värsta fall leda till isolering på grund av att kommunikationens räckvidd är begränsad.

Sandström påpekar att professionella språkbrukare har

Enligt Caroline Sandström fungerar kyrkans anställda som språkliga modeller.

en viktig roll som språkliga förebilder. De ska också kunna förstås av så många som möjligt.

– Vid sidan av medier har kyrkan ett stort ansvar att bära upp vårt svenska språk, speciellt numera när det inte längre finns så många svenska rum.

För närvarande jobbar Sandström med *Ordbok över Fin-*

lands svenska folkmål, som strävar efter att ge en heltäckande redovisning av de finlandssvenska dialekterna. Hon är dessutom nyvald delegat i församlingrådet i Petrus församling i Helsingfors.

– Jag tycker det är vilsamt att höra ett uppläst standard-språk i kyrkan. Prästerna är utbildade på standardsvenska och he-

la genren med citat ur Bibeln och andra skrifter är anpassad till en viss språkform.

Bönen blir talspråk

När hon ber halvtyst för sig själv blir det ofta mer talspråkligt. Hon har ändå en förklaring till att böner lätt blir standardsvenska.

– Vi tar lätt över ett språk-mönster från en äldre talare. Kyrkan är en stor organisation och man lär sig ofta att be med någon annan.

Caroline Sandström växte upp i Sibbo och talar fortfarande dialekt med sin familj och med gamla vänner.

– När jag kom in i utbildningsvärlden bytte jag språk, men genom mitt yrkesval har jag ändå gått tillbaka till mina rötter. Cirkeln blev sluten – jag har kunnat utnyttja allt jag har med mig.

Smakprov på och fakta om dialekter finns på till exempel www.focis.fi och www.sls.fi/Sparatalet

Bakom turistlivet i Goa

Kaotiskt, smutsigt, ytligt – och andligt

Goa är inte bara ett semesterparadis, det är också en indisk ministat där en fjärdedel av invånarna är kristna och där jesuiterna byggde upp utbildningen. Ju mer man lär sig om Indien, desto mindre tycks man veta.

Det var svalt och lite mörkt i trädgården på morgonen. Klockan var sju och jag gick mot annexet för morgonmässan. Väl inne möttes jag av ett sorl av böner och rörelse. Det verkade som om envar bad sin egen bön, men med jämna mellanrum gavs ett kollektivt svar på en kvinnlig böneledares utrop. Det var svårt att hitta en ledig plats men man makade glatt på sig. Språket var konknni, Goas nationella språk. Folk gjorde korstecknet, andra sträckte upp händerna mot himlen medan några satt på knä på

golvet. Stämningen var positivt laddad.

Diskret gjorde jag korstecknet och inväntade mässan. Kapellet hade morgonmessa kl. 7 var dag, på onsdag och fredag på konknni, resten av mornarna på engelska. Platsen var Thomas Stephens Konknni Kendr, ett jesuitlett språkcentrum i Goa, Indien, närmare bestämt i en förort till Panjim, eller Ponnji, som det heter på konknni. Gudstjänsterna var egentligen tänkta för personalen men traktens kristna hade börjat komma dit och väl-

komnades som en naturlig sak. Men vad gjorde jag där? Jag kunde inte låta bli att ständigt ifrågasätta min tillvaro, omgiven av allt annorlunda – och samtidigt bekanta.

Indien associeras med hinduism, yoga och allsköns mystik, och det med rätta. Men kristendomen har en rätt stark ställning på sina håll och särskilt i Goa. Denna lilla ministat, känd som ett semesterparadis, blev indisk så sent som 1961 efter att ha hört till Portugal. Kyrkan hade verkat där ända sedan 1510 och blivit en del av kulturen. Hinduerna är dock i majoritet, 65 %, medan de kristna står för cirka 25 % och muslimerna för 6 % av befolkningen.

Någonstans i bakhuvudet hade jag en idé om jesuiterna: fanatiska präster med en dolk i krucifixet, maktlystna och grymma. Det här stämde delvis

på 1500-talet och ända fram till 1700-talet också i Goa. Inkvisitionen var hänsynslös och förbjöd bland annat folk att tala konknni – hur det nu sedan kunde efterlevas! År 1759 portades jesuiterna i Goa och småningom gick det likadant också för andra ordensfolk som franciskanerna. Allt gott och väl, kunde dagens upplysta läsare tänka sig. Men det är ohistoriskt att tänka så. Samtidigt raserades den utbildning som byggts upp uttryckligen av jesuiterna.

Det nya för mig var väl just jesuiternas insats som folkbildare och språkforskare. Den första tryckta grammatikboken i Indien skrevs på 1500-talet i Goa och behandlade Konknni. Den första tryckpressen i Sydostasien ställdes upp i Goa på jesuitiska St Paul's College. Man skrev med latinska bokstäver.

Överklassens språk var ända till 1961 portugisiska, men konknni användes och används i religiösa sammanhang. Det djupa modersmålet är centralt i en människas andliga liv – något att tänka på för dem som pläderar för tvåspråkiga gudstjänster.

Språken i Goa är en trasslig fråga. På 1900-talet ersattes portugisiska som elitens språk med engelska. Folket talade konknni, och de kristna hörde och skrev det med latinsk skrift via kyrkan. Hinduerna talade också konknni, men deras religiösa språk var sedan urminnes tider marathi, ett närbesläktat språk som talas i Mareshra, den norra grannstaten där också Bombay (i dag Mumbai) ligger.

Jag läste själv språk, konknni, på Thomas Stephens Konknni Kendr, TSKK. Inblicken i jesuiternas liv var en oväntad bonus. Visst, detta med celibat, abortmotstånd och synen på äkten-skapet hade jag svårt för, medan

Leif Höckerstedt

Leif Höckerstedt

Leif Höckerstedt

Leif Höckerstedt

I Panjim myllrar det av folk och trafik, och det är smuts och skräp överallt. Det jesuitledda språkcentret är en oas – trädgården är välvårdad och det är rent och prydligt.

undgick mig. Likaså hade hinduiska kvinnor ofta ett rött märke i pannan och hennamålningar på händerna.

Män och kvinnor höll inte i varandra – utom unga par vid vattenbrynet där den unga kvinnan stödde sig på mannen då vågorna hotfullt brusade in under den brännande solen – detta en scen som tagen ur Bollywood-filmerna. Bollywoodfilmerna är banala kärlekshistorier som håller sig till kända kulisser och intriger. Sång, dans, och en kärlekshistoria vid stranden eller i bergen är måsten. De förekommer alltid på någon kanal i indisk tv. Det finns en gammal religiöst baserad moral, men den luckras upp i filmindustrin.

I varje liten butik, i varje kafé, i bussar och bilar, överallt fanns det symboliska figurer som visade vad ägaren trodde på. Små altare till Ganesh, elefantguden eller Shiva, eller så krucifix och bilder av jungfru Maria.

Jag hade upplevt detta tidigare, känslan av att komma hem i den kristna kyrkan.

Formerna var annorlunda men något stämde överens. Det kändes också lite som en vandring tillbaka i historien, någonting av medeltiden var närmare. Det var inte bättre än vår lutherska kyrka, det var bara annorlunda och tänkvärdt och mycket nära i den trots allt ganska avlägsna hinduiska kulturen.

Fanns det för mycket religiös symbolik? Kunde det ge upphov till konflikter och strid? Exempel på detta fanns ganska nära. Förhållandet Pakistan och Indien bottenar i en religiös fundamentalism: Pakistan är muslimskt och majoriteten talar urdu, Indien är hinduiskt och en stor del talar hindi. Att urdu och hindi praktiskt taget är samma språk kan man inte se. De skrivs med arabiskt respektive indiskt alfabet (devanagari).

Religionen är trots allt – oberoende av vilken religion det handlar om – en andlig kraft i ett samhälle alltmer präglad av konkurrens och ekonomisk kamp. Det är svårt att se någon annan rörelse stoppa ekorrhjulet i Indien. Det hör till vanligheterna att läsa om självmord bland unga kvinnor som inte klarat sig tillräckligt bra i skolan eller universitetet. De är toppen av isberget. Ett obegripligt fenomen är att det föds så många pojkbarn. Foster som hotar bli flickor aborteras bort. Det blir för dyrt med en flicka i familjen! Vi talar om 1,2 miljarder människor som kämpar om levnadsstandard, 180 miljoner fler än för tio år sedan.

Påvens motstånd mot kondomer verkar helt absurt här i detta folkmyller. Förslitningen av naturen är påtaglig och kommer att bli katastrofal då levnadsstandarden stiger.

Klass- eller kastskillnaderna är fasta. Den ledande fadern på centret gjorde det till en princip att alla anställda på förmiddagen skulle samlas för att dricka te. Det ledde till att en samling indiskt klädda personer satt vid ena ändan av bordet, påtagligt vördnadsfulla, medan prästerna och lärjungarna satt vid den andra. Jag vande mig heller aldrig vid att se de indiska kvinnorna sitta på golvet och skala potatis i stället för att använda de moderna fina arbetsytorna i köket. Å andra sidan verkade ingen generad då man kom in och skulle få något gjort. Hierarkin var för självklar och människovärdet bestämdes av annat än av att man satt på golvet och skalade potatis eller arbetade vid en dator.

Jag kunde inte undgå att känna något av österns mystik i kontakten med indierna. Männen rörde sig snabbt och sa det som lönade sig. Kvinnorna rörde

sig med en långsam grace utan att egentligen bry sig om något, verkade det som, alltid lika eleganta i sina saris oberoende av om de skurade toaletterna eller arbetade vid skrivbord.

En av hinduköksorna var påfallande vackert men sa aldrig ett ord i onödan; hon talade inte engelska utan kannada som var grannstatens språk. Hon tog hand om sitt brorsbarn, eller var det kanske hennes eget. Hon fascinerade mig genom sin upphöjda liknöjdhet. Då jag vid avfärden sa adjö till alla kom hon snabbt förbi och sa några ord till en fader som talade kannada. Han smålog och sa till mig: Hon säger att hon skulle vilja komma med! Hon inte ens smålog, men jag gjorde det eftersom vi har för vana att göra så då vi blir generade.

När jag en kväll kom vandrande i mörkret mot centret såg jag ljus och hörde rytmisk sång från en glänta bland buskarna på den obebyggda tomten mitt emot. Ett trettiotal hinduer firade *puja* där, alltså en hinduisk ritual. Jag gick närmare och kände gemenskap med människorna. Ljus var tända och indiska gudafigurer var uppställda på altaren mitt bland buskarna. Det kändes konstigt. Mot slutet kom en av pojkarna från altaren med en skål med *shira*, en söt gröt, och bjöd alla runt omkring en bit på ett papper. Jag åt av den välsignade maten, allt annat hade varit hädelse. Jag kände mig på något sätt ärad att som europé bli inbjuden till nattvarden.

En annan gång då jag gick förbi kyrkan i Colva såg jag en estrad utanför kyrkan och stolar för tusentals åhörare. Det var som en väckelserörelse och tillställningen kunde ha varit i Portugal eller Finland. Men psalmerna lät för jämmerliga trots en pigg rytm. Var detta Portugal eller Indien? En onödig fråga. Uppenbarli-

gen inte Portugal och vem har sagt att Indien ska motsvara våra drömmar om fjärran exotik? Vad är exotik?

Det var detta Indien jag lärde känna.

Väl hemma har jag funderat över detta med Indien och Goa. Ju mer man kommer in i något desto smalare blir det. Jag inser att jag vet ytterst lite om Indien. Jag vet knappast något alls om hinduisk kultur i Goa – men jag tycker jag lärt mig något om Goa via den katolska kyrkan.

I Colva träffade jag en finsk dam som doktorerat och skrivit om den kvinnliga gudavärlden i Karnataka. Hon var uppenbarligen inne i en gammal indisk gudavärld. Vi rörde oss i olika Indien.

Indien är kaotiskt, smutsigt, ytligt och – säger de som kan ekonomi – stadd i utveckling. Det är ett land som är nära och fjärran samtidigt. Moder Theresa är ingen slump. Jag vill gärna tro på det goda.

Johan Sandberg

Leif Höckerstedt är språkvetare och sociolingvist. I mars studerade han konknni i Goa i en månad.

Presentation

Välproduce-
rad gospel

I sångaren, låtskrivaren och körledaren **Kirk Franklin** har den moderna amerikanska gospeln en av sina viktigaste frontfigurer. Franklins soulinspirerade gospel har nu dokumenterats på artistens åttonde skiva, *Hello Fear* (Verity Gospel Music Group 2011). Materialet är oerhört välproducerat, så som sig bör med en av landets största gospelproducenter i ryggen.

Föredrar du oldschoolgospel tycker du antagligen att skivan är för nojsig, prålig och mainstream, men gillar du den här genren, gillar du också *Hello Fear*. Oberoende av stilpreferens är budskapet övertygande och uppmuntrande. Dessutom ryms en och annan riktig gospelballad med på skivan och vem kan väl säga nej till det? (CM)

Nytt av
de Plicque

Den amerikansk-österbottniska gospellegenden **Christian-Charles de Plicque** har gjort det igen. I samarbete med en rad duktiga österbottniska musiker och sångare har han gett ut nya skivan *Dying to Live!* (Angel House Records).

Plattan är fullspäckad med svart gospel, och i huvudsak utländskt låtmateriale. Det här är fjorton låtar fyllda av hängivenhet. Christian-Charles de Plicques långtida gitarrist **Jarkka Rissanen** har en viktig roll på skivan, men också nya intressanta samarbetspartners har tagits med. Pastor **Sarah Tiainen** med starka Karlebyrötter och en stråkensemble från Karleby kammarorkester bidrar med välkomna inslag. de Plicque sjunger på modersmålet engelska, men kuriöst nog är texterna i konvolutet översatta till finska. (CM)

Franciskus steg fram ur Kökars karga natur

Erika Rönngård

Aino Kivisaaris intresse för Franciskus av Assisi väcktes under hennes första besök på Kökar. Sedan dess har han blivit både en inspirationskälla och en källa till tröst för henne.

I sommar blir **Aino Kivisaari** pensionerad från jobbet som konstlärare vid Ålands medborgarinstitut, och flyttar då till stugan på Kökar för att fortsätta med de akvarellkurser hon hållit de senaste tio somrarna.

– Varje år märker jag att miljön på Kökar gör ett speciellt intryck på människor. Redan resan dit gör att det känns som om man kommer till en annan värld.

Efter sommaren planerar hon att stanna kvar på ön i ett år.

– Jag har länge funderat på att bo där under ett helt år för att uppleva Kökar under alla årstider.

Hennes första möte med Kökar sommaren 1985 var också ett möte med Franciskus av Assisi i en ny och inspirerande miljö.

Han hade länge funnits i Kivisaaris tankar, men intresset förstärktes när hon kom till Kökar och upptäckte Franciskuskapellet.

– Jag kom dit en augustiväll och såg solen gå ned bakom kyrkan. Kapellets innertak var fullt av svalbon, och Franciskus passade så bra in i den karga naturen på Kökar.

Redan som barn hörde hon sin mormor tala om Franciskus, och efteråt har hon tänkt att mormodern hade mycket gemensamt med honom.

– Mormor själv var en väldigt glad och bekymmerslös person. Just bekymmerslösheten är något jag tycker att vi kunde lära oss av Franciskus.

Franciskus blev ett stöd

Aino Kivisaari har brottats med många funderingar

Aino Kivisaari mötte Franciskus på Kökar – och nu dyker han ständigt upp i hennes verk. När hon målar känner hon ofta en kontakt med något andligt.

kring Franciskus sätt att leva och hur hon ska förhålla sig till det i sitt eget liv. Hon hänvisar till att Franciskus levde som tiggarmunk och inte gjorde sig bekymmer för pengar eller materiella ting, medan hon själv inte på samma sätt kan frigöra sig från exempelvis funderingar på ekonomin.

– Är det rätt att jag tar upp Franciskus i min konst även om jag aldrig kan följa hans väg på riktigt?

Dragningen till Franciskus finns ändå kvar, och Kivisaari tror själv att hon sökte någon sorts tröst hos honom när hon väl började inkludera honom i sin konst.

– Det känns tungt att

samhället bygger så mycket på pengar, konsumtion och effektivitet. När man läser om miljöns tillstånd och om ekologiska frågor blir man deprimerad och börjar lätt tycka att allt känns hopplöst. I det skedet behövde jag någon sorts stödperson, och det råkade bli Franciskus, med hans kärlek till naturen och fåglarna.

Kivisaari är också mycket förtjust i **Giotto di Bondones** Franciskusmålningar från tidigt 1300-tal, och har använt sig av dem i ett par av sina egna konstverk.

– Det har varit en utmaning för mig – hur kan jag som konstnär i dag tolka något av Franciskus?

Det andliga i måleriet

Aino Kivisaari växte upp på en kristlig folkhögskola i Åbo och säger att hennes barndom och ungdom var genomsyrad av religion.

– Jag kan inte skryta med att jag är någon mycket religiös människa. Jag har vad man kunde kalla en ganska vanlig längtan till religionen. Överlag när jag målar upplever jag ofta att jag är i kontakt med något andligt, i synnerhet när jag målar abstrakt. Det har jag gjort ända sedan ungdomen.

Det är i abstrakt konst som behandlar rum och ljus som hon upplever det andliga i måleriet – betyd-

ligt oftare än i den föreställande konsten.

– Kanske är det för att en inre upplevelse av närhet till det andliga och till Gud är svår att gestalta i föreställande konst.

Aino Kivisaari målade sina Franciskuskonstverk för ett par år sedan, men planerar att återvända till temat. I dag ser hon saker i målningarna som hon skulle vilja göra på ett annat sätt.

– Förr gjorde jag flera Franciskusbilder där jag avbildade honom som människa. Nu känner jag att jag inte längre vill göra det, utan istället uttrycka det mer abstrakt. Jag tänker ofta på att jag inte blivit klar med Franciskus.

Hemtrevlig comeback av Laila Dahl

CD När hjärtat vill mer av Laila Dahl. Linx Music 2011.

Det har gått nio år sedan den prisbelönta svenska sångerskan **Laila Dahl** gav ut sitt senaste album. Nu är hon tillbaka med fullängdsskivan *När hjärtat vill mer*, med svensk akustisk pop i singer/songwriter-stil. Laila säger själv att temat för hennes nya skiva är mod –

mod att möta livet som det är just nu.

Och visst är det en Laila Dahl med mycket insikter som lyssnaren möter i de tio låtarna. Hon sjunger om utbrändhet, att bryta upp, att se barnen växa upp och att hålla ut i svagheten. Trots att den tematiska omfångsrikedomen är stor känns skivan musikaliskt lite enahanda. Det är i och för sig en styrka att skivan är en helhet, men lite mer

variation hade gjort paketet lättare att ta till sig.

Mest till sin rätt kommer Laila Dahl i de riktigt lugna låtarna, som *Håll ut* med bara sång och akustiskt pianoackompanjering av **Ted Hector**. Här märks också Lailas förmåga att skriva uppmuntrande andliga texter utan att ladda med en ansträngd religiös vokabulär: "Vid din

sida vandrar nåd/ Viskar/ ur ett heligt ordförråd/Och du vet inte hur/men jag tror att den vet/och bär dig igenom/din bräcklighet."

Det här är inte en skiva som kommer att snurra i min skivspelare otaliga varv, men på listan över behaglig bakgrundsmusik kvalar den enkelt in.

Christa Mickelsson

Kulturnytt

Lady Gaga kär i Judas

Temat för den amerikanska popartisten **Lady Gagas** nyaste singel är lärjungen Judas. Videon till poplåten "Judas" börjar med att de tolv lärjungarna åker in i en

stad på motorcyklar. En man med törnekrona, föreställande Jesus, åker först och har Lady Gaga, föreställande Maria Magdalena, sittandes bakom sig. I slutet av videon stenas Lady Gaga till döds.

Poplåten, i vilken Gaga sjunger att hon är kär i Judas, är ett led i raden av religiösa kopplingar i megastjärnans musik. Lady Gaga själv säger att den nya videon bara ska uppfattas som en metafor för mera allmänna teman.

- Sången handlar om ex-pojkvänner, svek och förlåtelse. Den är inte ett religiöst ställningstagande, snarare ett kulturellt eller socialt. Det enda provocerande med videon är att jag bär Christian Lacroix och Chanel samtidigt, säger den 25-åriga stjärnan till E! Online. (CM)

Hockey med religiös dimension

Det finska samhällets djupa religiösa rötter blev synliga i samband med årets ishockey-VM. Det säger **Jussi Sohlberg**, som är forskare vid Kyrkans forskningscentral, till tidningen Kotimaa.

Det är bland annat tidningsrubriker som "Mirakelmål" och den legendariska sportkommentatorn **Antero Mertarantas** utrop om Himlens beskydd (Taivas varjele!) som forskaren Sohlberg baserar sina uttalanden på.

- I starka känslomässiga situationer plockar vi, ofta omedvetet, uttryck från kulturens djupa strukturer. Våra erfarenheter speglas då i den övernaturliga världen, säger Sohlberg och påstår att hänryckningar, överskridandet av jaget och hjältefigurer förenar ishockey och religion. (CM)

Dansk läkare ber för patienter

Den privatpraktiserande läkaren **Allan Axelsen** i Århus, Danmark, ber dagligen med sina patienter för att lindra deras smärta, skriver Kristeligt Dagblad. Han säger till tidningen att många patienter ber om bön och att de flesta tackar ja till bön när han erbjuder dem den. Sedan september i fjol har han bätt med mera än hundra av sina patienter.

- Jag har fått mycket bättre feedback efter att ha bätt med patienten än efter någon annan behandling, sa Axelsen nyligen till tidningen Dagens Medicin.

Både den danska officiella läkarföreningen Lægeföreningen och den danska kristna läkarföreningen Kristelig Lægeförening stöder Allan Axelsen.

- Om patient och läkare kommer överens om att be tillsammans så är det fritt fram, säger **Poul Jaszczak**, förman för Lægeföreningens etiska kommitté och överläkare på Herlev Hospital. (CM)

- Sköter om gravgården så att den ser fin ut, fixar allt inför förrättningarna, städar församlingshemmet och kyrkan, ser till blommorna på altaret, räknar **Sanna Lind** upp.

Hon är nyvald församlingsmästare i Korsnäs församling och ska tillträda i juli. Sanna Lind "upp-täcktes" av prästen då hon klippte gräs en dag i sitt gamla jobb som fastighetsskötare i Korsnäs.

- Han frågade om jag ville vikariera den ordinarie församlingsmästaren, och nu har jag hoppat in som vikarie i fem år.

Vi frågar

Vad gör en församlingsmästare?

Under de fem åren har Lind gått en församlingsmästarutbildning på distans vid Kristliga folkhögskolan i Nykarleby. Hon har fått vara stöd för många människor som varit nervösa inför olika kyrkliga förrättningar.

- De flesta vet inte hur

det fungerar i kyrkan vid olika förrättningar, och prästerna jobbar också på lite olika sätt. Då kan det kännas lättast att fråga församlingsmästaren.

När hon börjar jobba heltid som församlingsmästare i juli betyder det en hel del helgjobb - tre helger av fyra. Men måndagen är ledig i stället.

- Jag kommer nog att trivas väldigt bra med jobbet! Det är omväxlande och man får jobba både ute och inne - och träffa många människor. (ST)

Vägvisaren

Ylva Eggehorn

Ylva Vikström studerar litteraturvetenskap och har nyligen vunnit andra pris i Arvid Mörne-tävlingen. Hon nämner den svenska poeten och författaren **Ylva Eggehorn** som en av sina andliga vägvisare.

- Hon skriver om andlighet på ett väldigt kroppsligt och därför mänskligt sätt. Hon gör tron till något inkluderande och naturligt.

Att Vikström delar namn med sin vägvisare är inte bara en tillfällighet.

- Jag råkar faktiskt vara åtminstone delvis döpt efter henne, eftersom mina föräldrar också tycker om hennes texter. Vi hade alla hennes böcker hemma när jag växte upp.

Även om Ylva Vikström var omgiven av Eggehorns böcker redan som barn är det inte så att föräldrarna aktivt har introducerat dem för henne.

- De har inte lästs för mig, utan de flesta dikterna har jag hittat på egen hand, eftersom de funnits tillgängliga i bokhyllan.

Vikström uppskattar Eggehorns sätt att beskriva tron på ett gränslöst sätt, så

Magnus Aronson

att den inte är avskild från resten av livet.

- Eggehorns texter påminner om att man inte behöver försöka så mycket. Tron måste inte tvingas fram. Den finns bara där, helt naturligt.

Det finns också konkreta

meningar ur Eggehorns psalmer och dikter som Vikström bär med sig. En av dem är inledningsorden till psalm 432, *Var inte rädd*.

- Bara den där enda meningen, "var inte rädd". Den är en väldigt viktig påminnelse. (ER)

Tvåsamheten finns bara på scenen

BOK Eldfågeln dans av Marianne Backlén. Schildts 2011.

Marianne Backléns färskaste roman tar upp många starka teman: kroppens skörhet och en envis längtan efter omöjlig kärlek. *Eldfågeln dans* handlar, på ytan, om dans och koreografi, men allra mest handlar den om en ensamhet som inte bara är fysisk utan snarare existentiell.

För den som lever ett liv med ord och text är det fascinerande att försöka sätta sig in i en tillvaro som handlar om att uttrycka sig med sin kropp. Och hur skör är inte den kroppen, hur för-

Natalia Baer

svarslös är den inte! I *Eldfågeln dans* blir såväl **Nijinsky**, **Nurejev** som **Tjajkovskij** djupt tragiska figurer: figurer som inte kan försvara sig. De finns uppe på scenen, de gör det enda de är riktigt bra på: dansar. Kom-

ponerar. Där nere i salongen sitter de som har makt och pengar och gäspar. **Lydia Lopakova**, den ryska ballerina som gifte sig med **John Maynard Keynes** och froterade sig med Bloomsburygruppen, blir en symbol för dansarnas verbala stumhet, för språkets övertag över kroppen.

Ett annat starkt tema är homosexualitet. I Backlén's roman är det ballerinnorna som (hopplöst) tränar och längtar efter de starka manskroppar de får omfamna bara i ett *pas de deux*. Männens intresserar sig bara för varann - i *Eldfågeln dans* förekommer inga heterosexuella man-

liga dansörer. 80-talets aids-epidemi drabbar dem som redan bekymrar sig över sina åldrande kroppar, över sina allt mer trevande hopp och över de rynkor som inte ens sminket förmår täcka över.

Det här är en roman som mögnar mot slutet. I början känns det irriterande att hela tiden hoppa från en tid till en annan, från en berättelse till en annan. En del av de personer som förekommer i boken blir så ytliga skisser att jag gärna hade bytt ut de texterna mot ännu djupare porträtt av till exempel Nijinsky eller Nurejev.

Med den fiktiva huvud-

personen Anna Ivola får Backlén in ytterligare ett tema: den totalt försvarslösa ekonomiska ensamhet som en mamma och ett barn lever i om mammans arbetsredskap (kroppen) ger upp. Det är just detta som är bokens starkaste budskap. På slutet förekommer en scen med exilryska Jelena som sitter på ett äldreboende i USA och letar efter en sedan länge försvunnen guldklump. Den blir en symbol för allt det som gick förlorat: pengarna, titlarnas makt, kroppens styrka och drömmen om kärlek. Vad finns kvar? Själva dansen, kanske.

Sofia Torvalds

Kafferätten

Kaffejuryn håller session. Plats: Mannerheimvägen 16. Ärende: Gåvoetik.

"Är det rätt att ge vidare gåvor man fått som man redan har?" Eller borde man snällt ställa in dubbelexet av julklappsboken i hyllan?

Juryn är nådig och enig. Det är rätt och alldeles i sin ordning, om boken inte har en dedikation från givaren. Samma sak med de oöppnade gåvoförpackningarna som inte träffar mottagarens personlighet riktigt mitt i prick. Låt dem glädja någon annan.

Nästa fall: "Är det rätt att ge folk presenter som man köpt på loppis?"

Det är inte lika lätt att besvara. Jo, om man vet att mottagaren uppskattar återvinning. Men annars? Var går gränsen för vilken sorts avlagda kläder man kan ge bort? Begagnade, hm, kalsonger? Juryn låter den specifika frågan förfalla.

Hur ställer sig juryn till extrem återvinning: Kan man välja läneböcker på biblioteket för en annans räkning i present? Här går åsikterna isär.

"Utmärkt idé!"

"Kan tänka mig sådana som kunde ta illa upp."

I grunden handlar det om hur väl man känner mottagaren. Den som ger en sådan gåva och träffar mitt i prick känner sina pappenheimare väl.

"Kan man sälja soffan farfar köpte i bröllopspresent? Farmors Amerikatrunk?"

Det är smärtsamt att göra sig av med minnen av släktled som gått ur tiden. Deras pinaler står kvar, men i något skede kan de göra vårt liv trångt. Det är inte sagt att de måste vara fysiska påminnelser.

Dröjande fastställer juryn: Om prylarna inte fyller någon funktion, då är det rätt att låta dem gå vidare till någon som har bruk för dem.

Eller som en bekants make trött uttryckte det om hustruns förhållande till en anfaderns trevliga - men stora - skåp.

"Han bor väl ändå inte i det!"

May Wikström

Du missade väl inte ...

**Goas
många
ansikten** sid 16

**Alla behöver
ett halmstrå** sid 8

Majkryssset
sid 13

**Höstdagarna flyttar
till Lempäälä** sid 7

Johan Sandberg

I det nymanska garaget diskuteras även sånt som männen har svårt att diskutera med sina fruar.

Låg tröskel till Bobs garage

Johan Sandberg

Varannan fredag åker en av bilarna ut ur Bob Nymans garage i Nykarleby. I stället plockar han fram bord, stolar och grillen. Sen droppar männen in, en efter en.

– Tröskeln till garaget är låg. Blir den för hög tar jag upp lyftdörrarna, säger **Bob Nyman**.

Gruppen uppstod för snart två år sedan efter en Alphakurs som hölls i Nykarleby.

– Då upptäckte vi att männen saknar en grupp där de kunde träffas för att umgås med Gud i centrum. Vi ville inte belasta våra familjer och säga åt frun och barnen att de måste vara tysta. Så vi kom på tanken att träffas i ett garage.

Förutom den maskulina miljön är fördelen att träffas i garaget att man kan komma direkt från arbetet om man så vill.

Diskuterar svåra saker

Under kvällen dricker de kaffe, äter chips och diskuterar. Sen sätter Nyman igång grillen och serverar grillkorv.

Antalet män som möter upp varierar vanligtvis från två, tre till tolv, tretton. Det är inte bara Nykarlebybor som kommer. Ibland kommer någon också från Närpes till det nymanska garaget.

Från vilken församling och bakgrund man kommer spelar ingen roll.

– Om vi är olika får vi oftast en bättre diskussion. Men några aggressiva tongångar hörs ändå inte, säger Bob Nyman. Vi samtalat öppet och ärligt om allt möjligt, om ekonomi, vad vi längtar efter och annat som ligger på

hjärtat. Ofta diskuterar vi sånt som kan vara svårt att tala om med frun eller i församlingshemmet.

Ju färre deltagarna är på kvällen desto öppnare brukar samtalet bli.

– Vi har fullständigt förtroende för varandra. Det grundar sig på att ingen berättar vidare om innehållet i våra diskussioner.

Det händer sig också att gruppen gör utfärder tillsammans. Ofta är målet en av affärskedjorna som säljer biltillbehör. De lockar mer än heminredning. Ibland bjuder de in präster, pastorer eller någon annan som har nåt intressant att dela med sig av till garaget.

Bob Nyman hälsar flera män välkomna med.

– Blir garaget för litet flyttar vi till en industrihall på över tusen kvadratmeter som vi vet att står till förfogande.

Arne Selander

Bob Nyman är grillmästare och garagevärd.

Två präster stod vid vägkanten och höll upp några skyltar. På den ena stod det "Slutet är nära" och den andra "Vänd om innan det är för sent". – Försvinn från vägen era knäppgökari! skrek en bilist genom fönstret innan han accelererade genom kurvan bakom dem. Plötsligt hördes skrikande bromsar och ett stort plask. Prästerna tittade på varandra och den ene sa. – Tro du inte vi borde ha skrivit att bron har rasat?